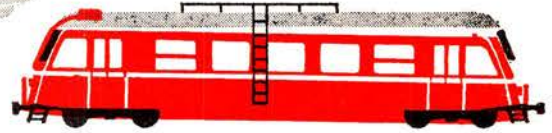
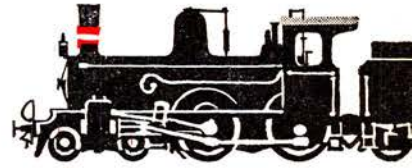

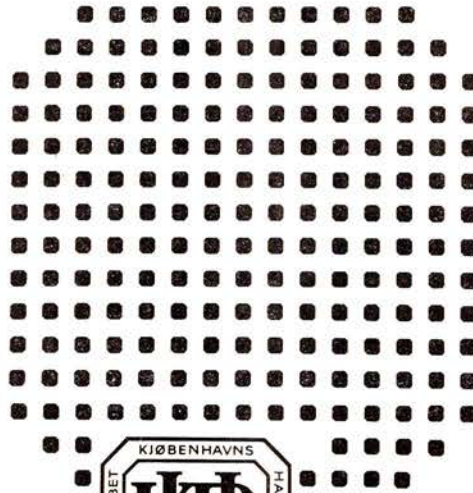
JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG PRIVATBANEPERSONALET

HER ER 200 PUNKTER

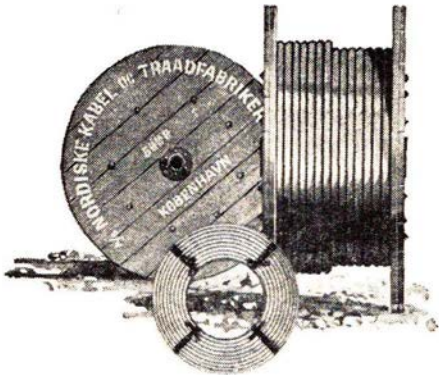
og der er 200 steder i landet hvor der ydes **HANDELSBANK**-service

**altid
med i
billedet**

HANDELSBANKEN

NIKT LEDNINGER OG KABLER

Signalanlæg

Uranlæg

Telefonanlæg

L. M. ERICSSON A/S

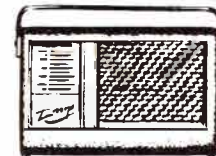
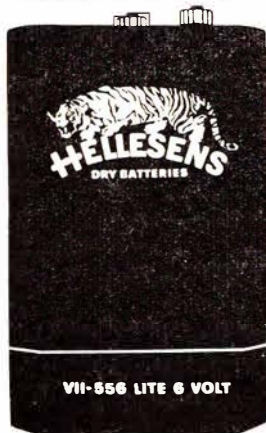
FINSENSVEJ 78 FASAN
KØBENHAVN F 0 1 3 2 68 68

Der er et HelleSENS batteri til ethvert formål

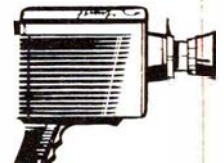
- og hvert eneste HelleSENS batteri betyder TIGERSTYRKE - til transistorradioer, belysning, blitz, legetøj, motordrevne filmkameraer og meget andet.

Fra Pol til Pol har man tillid til de velkendte HelleSENS batterier med den

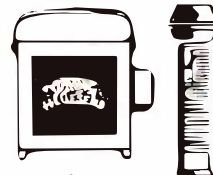
uovertrufne ydeevne og ekstra lange levetid.

Transistorradio

Filmkameraer

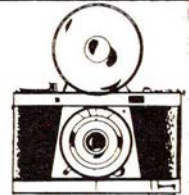
Lygter

Barbermaskiner

Legetøj

Blitz

JERNBANE-BLADET

Redaktion:

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarhavende)
Valby Langgade 223 1. tv. - København Valby
Telefon 30 87 71

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
Tlf. 78 36 42

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement

12 kr. årlig.

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening

og

International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Bogtrykkeriet »Centrum«

April 1966

Dette nr. indeholder:

April causeri	side 87
Månedens emner	» 88
Sagt og skrevet	» 89
Månedens foto	» 89
Erindres det	» 90
I få linier	» 90
Fra dagbogen	» 91
Veteranbane nyt	» 92
De første skinnekørende loko..	» 93
Før sidste roebane forsvinder..	» 96
Hanerup Mergelbane	» 99
Maribo—Tørrig Jernbane	» 100
Odense-Middelfart-Brenderup II	» 103
Privatbane nyt	» 105
Model jernbane	» 105
Foto hobby	» 109
Fra foreningslivet.....	» 113
Fra forretningsverdenen	» 113
Personaliala.....	» 113
Bog anmeldelser	» 115
Humør piller.....	» 116

KRISTIAN KIRKS TELEFONFABRIKER $\frac{1}{2}$
HORSENS AARHUS KØBENHAVN

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

i Danmark

Randers

CAFETERIA RANDERS

Erik Menvedsgade 4 – Randers
Telefon 2 71 72

God daglig middag, små varme retter
1. kl.s smørrebrød og kaffe
til rimelig pris.

HAARUP's Kolonial

Hobrovej 46 – RANDERS. Tlf. 2 07 95
1. kl.s kolonial – konserves –
vine spirituosa – tobaksvarer
Ekstrafin kaffe

Vi mødes på –

DEN GAMLE KRO

Mariagervej 2 – RANDERS
Telefon (064) 23 21 79

Musik og dans

Et 1. kl.s madsted - Fortræffelig kaffe

NYVEJS kolonial

v/ Ib Vestergaard

Nyvej 5 – Randers – Tlf. 2 31 21
1. kl. kolonial – konserves – vine –
spirituosa – tobaksvarer.
Ekstrafin kaffe

M. HOUGAARD's EFTF.

v/ E. Karlsen

Strømmen 14 – Randers – Tlf. 2 13 11
Cykler – knallerter – symaskiner
BAADMOTORER
1. kl.s reparationer udføres

Ib Preben Pedersen

Rådmands Boulevard 5 – Randers
Telefon 2 79 39
Tobakker – vine – spirituosa
Ekstrafin kaffe

MUSIKCENTRUM

v/ H. Måhl

Vestergade 43, Randers. Tlf. 2 81 18
Stort udvalg i alle slags
musikinstrumenter

Osteforretningen

v/ Sv. Aa. Møller

Vestergade 35, Randers – Tlf. 2 16 35
Altid 1. kl.s vellagrede oste
Stort udvalg i hørkram

EJNAR JENSEN

Vestergade 45 – RANDERS
Telefon 2 08 45
Tobak – Konfektur

Randers

GULF SERVICE

Følg GULF STRØMMEN til Strømmen
v. Niels Kjærsgaard
Strømmen 20 A – RANDERS
Telefon 2 30 40
Benzin – olie – vask – smøring
Quick service

Hadsundvejens Blomstergartneri

Hadsundvej 75 – RANDERS
Alt i årstidens blomster –
Dekorationer – Krans – Frø

Alfred Larsen's Eftf.

Børge Sørensen
Lille Voldgade 22 – RANDERS
Telefon 2 25 73
Kød – flæsk – hjemmelavet pålæg
Kun det aller bedste!

Vor urmager er ...

Anker Luplau Dinnesen

Storegade 14, Randers, tlf. 2 95 75
Stort udvalg i alle førende mærker
1. kl. reparationer – rimelige priser

KAROSSERIVÆRKSTEDET

v. Karl Nielsen
Sennesgade, Randers. Tlf. 2 01 81
Opretning – svejsning
Bilruder indsættes omgående

Vesterport Cyklelager

Vestergade 66, Randers
Telefon 2 31 61
Cykler – Knallerter
Man bli'r et nyt menneske –
på en ny cykel ...

MEJERIUDSALGET

Kaj Sørensen (ny indeh.)
1. kl. mejeriprodukter – brød
Øl og sodavand
Bestilling på is modtages

Viborg

Lanboernes Møbelmagasin

Vestergade 4, Viborg, tlf. 1904 – 2088
MØBLER i 4 etager

MÆLKEUDSALGET

v/ Gunnar Christiansen
Ibsgade 14 – VIBORG – Tlf. 322
Kun 1. kl.s mejeriprodukter
Brød – kager – øl og sodavand

Toftegårdens Kolonial

Ringvej 10 – VIBORG – Tlf. 2527
Kolonial – konserves – kaffe
Tobakker – vine – spirituosa
Varene bringes

MODESTRIK

Mathæusgade 90 – Viborg – Tlf. 298
Værn Dem mod vinterkulden –
Vær godt klædt på i MODESTRIK

LA BOUTIQUE

Mathiasgade 33 – Viborg – Tlf. 706
Stort udvalg i toilet- og parfume-
artikler

„BROEN“

v/ N. Jørgensen
Middagshøjvej 22, Viborg – Tlf. 2949
Alt i årstidens frugt og grønt
Blomster – buketter – dekorationer

BAGERIET

v/ Villy Sørensen
Mogensgade 26, Viborg – Tlf. 287
1. kl. lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne

VENUS salonen

Else & Jan Boesgaard
Sct. Hansgade 8, Viborg – Tlf. 4004
Alt i moderne hårpleje

Sæby - Jylland

Kolonialforretningen

v/ Sv. Poulsen
Fr.havnsvej 47, Sæby Jyl. Tlf. 6 13 09
1. kl. kolonial – konserves – vine
og tobakker.
Prøv vor ekstrafine kaffe

Forårstid – er forventningstid

April causeri

BANERNES ledende mænd har ikke noget misundelsesværdigt job. Trods deres store interesse og største arbejde for at holde bedst muligt liv i den tilsyneladende hændende jernbanedrift, øges vanskelighederne dag for dag, navnlig ved stadig stigende udgifter og faldende indtægter. Men hvordan kan det blive anderledes, når der fra næsten alle sider gives »grønt lys« til banernes konkurrenter. Fra sommerkøreplanen indsætter DSB nye lyntog på strækningen København-Sonderborg, men samtidig gives der koncession på en flyverute Sonderborg-København. Landsnævnet for omnibus- og fragtkørsel har taget nye retningslinier i brug ved tildeling af koncessioner. Vi har for nylig omtalt, hvorledes de fremtidige bilruter på de nu standende baner, med undtagelse af ruterne på Fyn, blev givet til private vognmænd. Senest er der givet en privat vognmand i Holbæk koncession på en fragtrute Holbæk-København. Her som så mange andre steder landet over, gives der til ladelse til rutekørsel langs bestående banestrækninger, hvilket kun kan betyde mindre transport og nedgang i banernes indtægtsmuligheder. Hvordan skal disse kends-

gerninger forstås i relation til folketingsmand Sv. Horns udtalelser i Middelfart i november i fjor, hvor denne udtalte: at busser og lastbiler vil øge DSB's omsætning? Nu som siden automobilernes fremkomsts har landet savnet en rentabel trafikordning.

KONKURRENTERNE, både med og uden koncession, gør lige hvad der passer dem uden hensyntagen til gældende færdselslov og andre bestemmelser. De bøder, der idømmes lovovertræderne, er så små selv for gentagne forseelser. Ved retten i Sakskøbing blev en vognmand, på baggrund af gentagne domme for kørsel med overlæs, idømt en bøde på 6000 kr. I en sag mod en anden vognmand, der også var noteret for kørsel med overlæs, fremgik det af retsforhandlingen, at vognmandens chauffører i tiden 1961 til midt i december forrige år havde vedtaget 8 bøder for disse forseelser, og den seneste bøde,

vognmanden havde vedtaget, var på 600 kr.! Denne gang blev bøden på 1000 kr., og så er der således lang tid for denne vognmand til kørsel med overlæs, før han når op på forstomtalt vognmands bøde på 6000 kr.

ATP-FONDET er nu i sit andet regnskabsår nået op på en kapital på 600 mill. kr., og da der i år kun er udbetalt 2 mill. kr. i pension, er ATP blevet en mægtig form for kapitalbinding, og af betydelig mere økonomisk betydning for samfundet end de mange »klip toppen af skatten« opsparinger, hvis største økonomiske virkning har været at give mindre indtægter i stats- og kommuneskat, og det i en tid, hvor der netop trænges til øgede indkomster i disse skattekasser. For hvert medlem af ATP er den månedlige indbetaling kr. 21,60, hvoraf arbejdsgiveren betaler de to trediedele. Hvor har staten gjort af disse 600 mill. kr.? De har bl.a. været en kærkommen hjælp til stabilisering af obligationsmarkedet for at hindre yderligere nedgang af kurserne på obligationer, og har dermed været en god støtte for boligbyggeriet. **-bro**

Restaurant »På Fortovet«

og baren på Østerport station

anbefales

POUL GUDMANN

Månedens emner...

DSB Kino

Det var med megen forbavselse man modtog TV-avisens meddelelse om, at DSB Kino skulle lukkes. Direktør H. Hindal kalder det for en ukristelig historie, fordi meddelelsen stammede fra en artikel i Kristelig Dagblad, der handlede om filmjournalens ophør, og da DSB altid har haft denne på sit program og vel var en af de sidste, der viste dem, må det have været det, der gav anledning til den forkerte meddelelse.

I de 10 år filmjournalen eksisterede blev der optaget ca. 3000 filmemner, hvoraf de fleste så afgjort vil få historisk værdi. Statens filmarkiv har også vist stor interesse for materialet. Det har det allestedsnærværende skattevæsen også vist, idet man forlangte skat af den værdi filmene måtte forudses at få engang i fremtiden!

Fra politisk side var det lovet, at der skulle blive taget hensyn til filmjournalen i den nye lov om film, men man glemte helt at nævne noget om filmjournaler. Altså skal der fremdeles betales 15 pct. af billetindtægten til Filmfonden for fremvisning af filmjournalen, men man er udelukket fra at få tilskud fra denne fond.

De fleste forstod ophævelsen af forlystelsesskatten (der skulle også betales forlystelsesaftag af film om begravelser) således, at billetpriserne derved kunne ned sættes tilsvarende, men sådan er det ikke. I stedet skal alle biografer svare 15 pct. af billetindtægten til filmfonden. Hver uge har DSB Kino indbetalt ca. 1000 kr. til Filmfonden!

Stillet over for en lov, der virker så uretfærdigt, indstillede filmjournalen arbejdet – men DSB Kino fortsætter!

Rødbyhavn havn

ejes som bekendt af DSB, der i sin tid symbolsk gav en krone for den helt faldefærdige havn. Efter at de nye færgelejer er taget i brug, og DSB har fået rettet hele havnen op, benyttes denne nu i stigende grad af skibe og kuttere, der i sidste år indbetalte ca. 40.000 kr. i havnepenge til DSB. Dette har medført, at DSB nu ser med mere velvillie på derværende fiskeres ønske om anlæg af en bedding. Der vil snarest blive opsat en vandstander samt en havnekran med 3–5 tons bæreevne ved havnen.

Omladehallen i Fredericia

Som et led i rationaliseringen overvejes det at nedlægge omladehallen på Fredericia station. Flytningen af omladehallen i Korsør til Odense bevirkede samtidig, at der blev sparet 20 mand ved omladehallen i Fredericia. Der beskæftiges nu 20 mand ved hallen i Fredericia, der kan spares dersom al omladning skal foregå i Odense.

EUROP vogne

Det er nu 15 år siden EUROP vognforbundet blev oprettet. Ni lande er tilsluttet EUROP: Belgien, Danmark, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg, Schweiz, Tyskland og Østrig. Disse lande har tilsammen indsat 216.565 åbne og lukkede godsvogne i den indbyrdes trafik.

Korsør st.

Der har været holdt licitation på byggearbejdet på en ny 4-etagers kommandopost samt en etplans opholdsbygning for pladspersonalet, der tillige skal rumme en række lagerlokaler og kontorer. Der var kun indkommet to tilbud.

Det næste store arbejde på Korsør st. bliver en ny godsbanegård til en mill. kr. hvor der skal opføres nyt pakhus, ny om-læseperron samt nye læsseveje.

Færgeruten Bøjden-Fynshav

Det var oprindeligt ventet, at mommarkfærgen »Fynshav« skulle kunne overflyttes til den ny færgerute Bøjden-Fynshav ved køreplansskiftet til september. Vintervejret har imidlertid sinket arbejdet med de nye færgelejer foreløbig 84 dage, så det er usandsynligt, at arbejdet kan blive færdig til den tid. Da DSB ikke vil åbne ny rute mellem to køreplansskifter, ventes det, at ruten først vil blive åbnet til sommeren 1967.

Men med forårsvejret er der atter kommet gang i byggeriet på begge sider af Lillebælt. I Bøjden på Fynssiden er ekspeditionsbygningen under opførelse. Her skal tillige opføres et skibspakhus. I Fynshav bliver ekspeditionsbygningen noget mindre, men her skal tillige opføres en transformatorstation.

Ny fugleflugtsfærge

Den nye dobbeltdækkerfærge til Rødby-Fehmern overfarten er nu udbudt i arbejde, og tre danske værfter har afgivet

tilbud på bygning af færgen. Tilbudene er så nogenlunde ens på de omkring 40 millioner kr., der er afsat på finansloven. Øverste dæk bliver udelukkende automobil-dæk og benyttes begge dæk til biloverforsel vil færgen kunne tage ca. 300 biler. På underste dæk bliver der tre spor til jernbanevogne.

Færgen bliver 147 m lang, men tredækkerfærgen »Arveprins Knud« kun er 130 meter.

Vi har modtaget ..

Jernbane-Bladet nr. 3, p. 62

Hr. Jens Gadmars opgivelse af en »grim trykfejl« i min citerede bog »The locomotive of the Danish State Railways« kan jeg ikke lade stå uden modsigelse. Det er ganske vist rigtigt, at de prøjsisk-hessiske statsbaner, KPEV kun anskaffede 3370 stk. P 8 damploko, men i bogen har jeg nævnt tallet 3770, som skulle omfatte samtlige loko af typen P 8, idet den også anskaffedes af andre jernbaneselskaber end KPEV. Det kan således oplyses, at Mecklenburg fik 13, Oldenburg 5, Baden 40, SAAR 41, Deutsche Reichsbahn efteranskaffede 101, mens Poien og Lithauen fik et ukendt antal, hvoraf i hvert fald 206 hhv. 2 stk. kom tilbage til Tyskland under den anden verdenskrig.

Dette giver alene 3778, så mit tal 3770 er i hvert fald ikke overdrvet.

At dette antal er langt fra at være verdensrekord er almindelig kendt, således anskaffede KPEV i årene 1902–13 4948 stk. G 8 loko. Hvad endelig angår de russiske tal, er disse først så sent som i H. M. Le Fleming og J. H. Price's bog »Russian Steam Locomotives« fra 1960 blevet offentliggjort, altså kun kort for min bog udkom.

Venlig hilsen

William Bay.

Ang. dataregnemaskinen i Jb.-B1. nr. 2

Har læst om data-regne-maskinen under »Humørpiller«, og da jeg gennemregnede et eksempel, fandt jeg ud af, at den ikke regnede helt rigtigt.

Hvis en ung dame er født d. 7-12-1933 er hun altså 32 år, men efterregningen efter bladet viser, at hun er 33 år.

F. J. Peschardt, Gråsten.

Svar til regnemester i Gråsten

Tak fordi De kigger os efter i sømmene! Datamaskinen er grundigt efterset og har alle sikringer uskadede. Fejlen ligger nemlig hos programøren, der erkender, at han desværre ikke tydeligt nok har præciseret, at de to sidste tal i slutsummen ikke er et årstal, men damens alder. Tallenes tilfældighed har desværre ikke gjort dette indlysende.

Men der er endnu en skavank. Hele regnestykket var beregnet som en hyggelig juleknaas i 1965, men da bladet desværre først fik plads til det i februarnummeret, har damen i mellemtiden lidt den kval, endnu at fylde et år. Dette bedes også taget i betragtning.

Dixi.

Sagt og skrevet

Tørring st. – Tørring by

Gudenåen skiller Tørring i to byhalvdele, der måtte have hver sin valgliste til kommunevalget. Selv om det måske har bedret sig noget gennem årene, består skellet stadigvæk. Det hele stammer fra dengang jernbanen kom til Tørring. Da ville man have stationen i Tørring by, hvor både skolen og kirken er, men den blev altså lagt på den anden side af åen. Derved opstod Tørring st. Tørring by kunne have fået både banen og stationen ved at give et privat tilskud, men det ville den ikke.

Overlærer Aage Sparsø.

Vingehjulets vinger

At statsbanernes store rejseorganisation, som allerede gennem flere år har sendt ferierende ud med busser og krydstogtskibe, ikke også skulle »komme på vingerne«, lyder usandsynligt. Der er næppe nogen lovparagraf eller anden bestemmelse, som ville kunne hindre DSB i at lade sin rejsetjeneste leje fly eller reser-

Højbanen gennem Oldenburg

Foto! DB

På rejsen fra Puttgarten til Hamburg passerer man den gamle hyggelige by Oldenburg, hvor der var hele 8 gadeoverskæringer med ledbevogtning, der daglig passeredes af ca. 200 tog og ran-

gerbevægelser. Med den stadig voksende trafik både i gade- og togtrafik blev det nødvendigt at føre banen gennem byen på en bro. Denne er nu taget i brug til stor tilfredshed for alle trafikanter.

vere flypladser, men sagen stiller sig anderledes, hvis det drejer sig om direkte kob af maskiner.

Politiken.

Cykler med togene

Jeg beder statsbanerne vise cyklistsind. Var det mon ikke muligt, at der med nogle tog kunne være en godsvogn, beregnet til cykler (om vinteren ski og kælke), således at cyklisterne kunne blive befordret samtidig med deres kære »ged« og starte turen fra Helsingør, Hillerød, Køge eller

andre centrer på vort dejlige Sjælland og slippe for de skrækkelige udfaldsveje fra København. Som det er nu, er det dyrt at få en cykel med toget, den skal afleveres dagen før og afhentes dagen efter (i bedste fald).

Måske banernes underskud kunne rettes lidt op, hvis dette kunne ordnes praktisk. Men – kære cyklister – nu må det ikke gå, som Storm P. sagde det engang om danskerne: »Der skulle have været demonstration, men så blev det regnvejrl«

Tove Schack.

To oaser på Københavns Hovedbanegård

Hovedbanegårdens
Restaurant

KØBENHAVN

TLF. 14 12 32

F. L. Viltoft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Tegnefilm

— vi har cinemascop
Central 13540

Ferie- og udflugtssteder

HOTEL EBELTOFT

stedet hvor man spiser godt og billigt
Ren kaffe
Lis Pedersen - Ebeltoft - tlf. (063) 4 10 90

MOTEL LA TOUR

Randersvej v. vandtårnet - Århus N.
Tlf. (061) 6 78 88
Et godt madsted
- Selskaber modtages -

Motel EUROPA Restaurant

ELLIDSHØJ
Tlf. (08 11 93 11) 132 og 133
1. kl. veltillavet mad
Samtidig en vidunderlig udsigt
Selskabslokaler indtil 180 kuverter

Hotel Mogenstrup Kro

Restaurant - Selskabslokaler
Haveatrium i skønneste omgivelser.
For kongresser, firmaudflugter eller
familiens egne fester.
Selskaber indtil 400 cuverter.
Weekend og pens. Musik i sæsonen.
Idyllisk beliggenhed ved
Næstved-Præstø landevej.
Mogenstrup Kro pr. Lov.
Bord- og værelsesb. (03) 761 Lov 130

Afholdshotellét

Fyensgade 26 - Fredericia
Hansigne Hansen
Hyggelige værelser - god mad og kaffe
Tlf. (059) 2 01 48

HOTEL SKJERN

K. Orloff Lauridsen
Bredgade 48 - SKJERN
Telefon (073) 5 13 00

DEN ENGELSKE KRO

Karoline-Hallens Restaurant
Fyensgade - ÅLBORG
Telefon (08) 13 49 69
Intim hygge - 1. kl. madsted
Selskabslokaler indtil 120 kuverter

Erindres det...

For 25 år siden ... april 1941

Danske og tyske trafikmyndigheder aftaler, at arbejdet med Rødby-Fehmern-ruten skal påbegyndes og udføres samtidig fra dansk og tysk side. Både jernbane og autostradaer skal færdigbygges i løbet af 4 år.

☆

DSB havde i påsken ca. 100.000 rejsende fra København H. Nærtrafikken havde ialt 220.000 rejsende i alle påskedagene.

☆

Det forlyder, at der indenfor trafikministeriet arbejdes med planer til et underjordisk elektrisk bybanenet i København, omfattende en underjordisk forbindelse med Slangerupbanen via Norreport videre under havnen til Amager. Klampenborg-togene videreføres over Valby til Glostrup evt. Tåstrup, og Holtebanen over sydhavnsarealerne til Hundige ved Køge bugt. Den samlede bekostning anslås til ca. 500 mill. kr.

☆

Den 18. var tallet på arbejdsløse ca. 130.000 arbejdere.

☆

Benzinprisen forhøjes i h. t. loven om anlæg af automobilvejen fra Storstrømsbroen til Rødby med 1 øre pr. liter.

☆

Justitsministeriets propagandaudvalg påbegynder en agitation for en mere forsigtig færden fra fodgængernes side under mottoet: *De er vel ikke fumlegænger?*

☆

DSB havde i april måned et driftsoverskud på 1,08 mill. kr.

I få linier ...

Biltrafikken vælter alle prognoser, således at man må i gang med nye ekspropriationer til bro- og vejanlæggene ved de tre nye S-baner.

☆

Den 21. maj åbnes den ny jernbanebro i Rislev. Forleden støbtes det 35 m lange, 10 m brede og 70 cm tykke brodæk i én operation.

☆

Fra sommerkøreplanen får lyntogene standsning i Tarm.

☆

DSB har udbudt arbejdet på anlæg af planum til nyt overhalingsspor i Lundby i licitation.

☆

Padborg jernbaneorkester, der har 27 aktive medlemmer, fyldte den 14. marts 10 år.

☆

Strækningen *Vejle-Børkop* styres nu fuldautomatisk fra Vejle st.

☆

Fanø-færgeriet har nu taget sine nye bygninger ved færgelejet i Esbjerg i brug.

☆

På *Langeskov st.* skal opføres et nyt kolonnehus. Der var indkommet 8 tilbud på hovedentreprisen med højeste bud på 73.975 kr. og laveste på 59.875 kr.

Ligeså uundværlig
JERNBANEN er
for TRAFIKEN

er STATSANSTALTEN
for LIVSFORSIKRING

SAS-flyveruten på *Billund* har bevirket yderligere nedgang i antal rejsende i sovevognen mellem København og Esbjerg, men foreløbig bibeholdes sovevognen i sommerkoreplanen.

☆

Privatbanernes Lokomotivmands Forbund holder kongres i *Kolding* d. 12 maj.

☆

Arbejdet ved opførelse af et nyt kedelhus på *Ålborg st.* til brug for bl. a. togopvarmning er udbudt i licitation.

☆

På *Nyborg st.* skal opføres en ny bygning for rangerpersonale og kolonnepersonalet.

☆

På *Rødby-Fehmern ruten* er såvel antal rejsende som godtstrafikken i stadig stigning. I februar var der således 55.357 rejsende – et par tusind flere end i fjor, og antal læssede godsvogne steg fra 2450 til 3611.

☆

Efter at dobbeltsporet på Frederikssundbanen nu er fort videre til *Skovlunde st.*, vil der fra vinterkoreplanen blive 10 min. drift i myldretiden til og fra *Skovlunde*.

☆

Nye automatiske telefoncentraler er taget i brug på *Århus* og *Kolding* stationer, således at stationerne i Jylland og på Fyn nu kan kalde direkte uden omstilling.

☆

Fra dagbogen

Thisted d. 29. febr. Da persontoget fra Århus ved 21-tiden var på vej mod Thisted, påkorte det en cylinderpuffer, der

var tabt fra en godsvogn på et forudkørende tog. Pufferen blev presset ind under motorvognen, der fik bremsecylinderen ødelagt. Togets rejsende blev viderebefordret med rutebil.

Lystrup d. 2. marts. En af de nye rangertraktorer, der var på prøvekursel, påkorte i formiddag en varebil på overskæringen ved *Lystrup st.* Foreren af bilen må antagelig ikke have bemærket, at de røde blinklys var i gang. Chafforen blev alvorlig kvæstet i hovedet.

Dybbølsbro d. 4. marts. Overbaneformand Otto Petersen, kol. 7 København H, blev ved 16-tiden dræbt af et S-tog, da han ville tage med et S-tog fra *Dybbølsbro st.* Han blev kun 52 år.

Ballerup d. 16. marts. En personbil blev 9,15-tiden påkørt af toget til Frederikssund på *Pederstrup* overskæringen, der er forsynet med både blinklys og klokke. Bilen blev totalt knust, og foreren af den blev slynget ud i sporet og kort over af toget. Han var dræbt på stedet.

Struer d. 19. marts. Da et rangertræk ved 15-tiden passerede den skarpe kurve ved slagteriet, afsporede tre godsvogne, der kørte ved siden af sporet et stykke, indtil den forreste vogn væltede halvvejs om på siden. Kun materiel skade.

Kalundborg d. 22. marts. Ved 7,30-tiden afsporede en godsvogn så uheldigt, at den spærrede for al kørsel til og fra stationspladsen. De rejsende måtte transporteres med rutebiler mellem *Værsløv* og *Kalundborg*, indtil den afsporede vogn blev fjernet.

Grenå d. 24. marts. Trods blinklys og alarmklokker gik en ældre dame ind på overskæringen ved *Josiassensvej* og blev ramt af en rangermaskine, der væltede hende omkuld. Hun blev kort over af maskinen, men faldt så heldigt, at hun kom til at ligge mellem hjulene og derved slap med nogle mindre skrammer.

Skoler og kurser

Aarhusegnens Husholdningsskole

Risskov st. – tlf. Århus 7 84 46
5 mdr. kursus fra maj og novbr.
3 mdr. kursus fra maj og august
Moderne skole – smukt beliggende

SILKEBORG Husholdningsskole

Åhavevej 46-48 - Silkeborg
Tlf. 67

Juridiske konsulenter

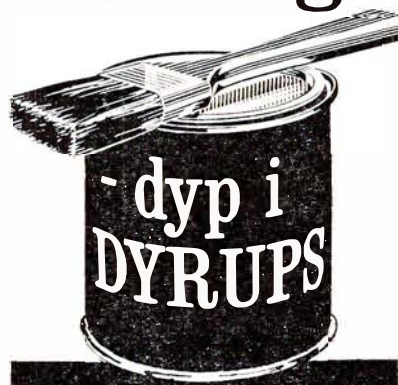
HELGE KNUB

Landsretssagfører
Søndergade 10-12 - Århus C.
Tlf. (061) 3 01 00

TEXTIL køber man i TEXTILHUSET

Padborg – Telefon 7 34 67

-mal på lørdag

Banegårdsrestaurationsen

HILLERØD

TOM VALÊT

»De Danske Østersøfærger«s

DSB

Restaurationsen

GEDSER

RØDBY FÆRGE

DSB Restauration »Færgetroen«,
Rødby Færge

Sjælland

Morten Christensen

Algade 63 – Vordingborg – Tlf. *417
Isenkram – Glas – Porcelæn
Stort udvalg i gaver

HUNDESTED-VÆRKTØJ

v/ K. & H. Hansen
Centralvarmeservice
Telefon Hundested 555

Haarlev Installationsforretning

Telefon 25
Alle el-reparationer og
installationer udføres

København

Pølsebaren ved HERLEV st.

Åben: kl. 6–12 og 15.30–24
Pølser – smørrebrød – sodavand
Prøv 4 stk. lækkert smørrebrød 2,95

A/S Islebro Tømmerhandel

Islebrovej 47 - Brønshøj - tlf. *94 67 47

Alt i trævarer, vinduer, døre, flagstænger,
havemøbler, tørvestrøelse

Petroleum

Brændselolie

Frederiksberg Bilen

Deres lokale Taxi

— overalt på Frederiksberg —

FA. 1100

RØDBY BOGHANDEL

v. Gregers Andersen
Bøger på ratekonto – Duplikering
Foto- og lyskopiering
Specialafd. for FOTO, FYLDEPENNE
Østergade 29 – Rødby – Tlf. 90 11 72

Veteranbane nyt

Dansk Jernbane Klub

udfører et stadigt stigende stort og for-tjenstfuldt arbejde for bevarelse af uer-statteligt snart forhistorisk jernbanema-teriel.

Gentagne gange har klubbens museums-tog i Maribo været benyttet til histori-ske film og TV-optagelser. Den 11. marts i år optog TV ved nattetide i spøgelses-agtig belysning på Bandholm st., en ræk-ke scener til et nyt TV-skuespil, der fore-går i czartidens Rusland omkring år 1900.

DJK vil nu også søge at bevare en stump af de mange snart forsvundne dampdrevne smalsporede roebaner.

De danske Sukkerfabrikker har vist megen velvilje overfor ønsket. DJK har fået tilbud om at købe to driftsklare damploko for ophugningsprisen, der er ca. 5.000 kr. pr. stk., og det har man sagt tak for.

Desuden skænker sukkerfabrikkerne Lolland-Falsters Stiftmuseum et damp-loko, to lukkede og fire til seks åbne godsvogne. Stiftsmuseet vil overlade den smukke gave til DJK's brug og dette er sukkerfabrikkerne indforstået med.

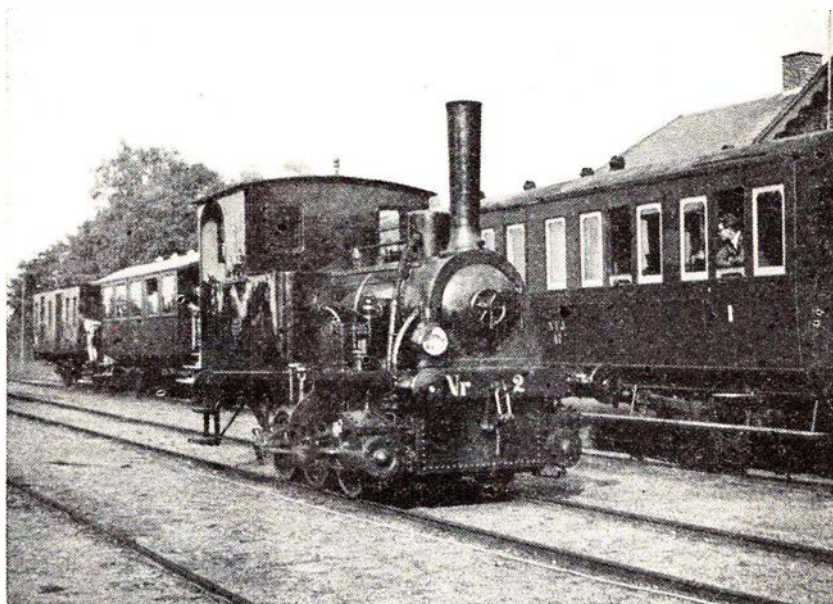
Dersom de fornødne tilladelser kan opnås, var det meningen at anlægge denne roebane i Knuthenborgparken.

Klubben har endvidere sikret sig en 88-årig gammel personvogn fra Sydfynske Jb. Vognen har i de seneste 25 år været benyttet til brændeskur! Journalister på Lolland har skænket en lige så gammel personvogn fra Bandholmbanen, der har været benyttet som sommerhus ved Rod-byhavn.

Der er ligeledes opstået mulighed for DJK til at få en bygning til indrettelse af et jernbanemuseum i Maribo. Bygningen har været anvendt til specialarbejderskole, men denne flytter snart til nye lokaler, der er under opførelse. Der forhandles i øjeblikket med Maribo kommune om over-tagelse af denne bygning, der vil være helt ideel til museumbrug.

Til slut kan det nævnes, at klubben har købt Kertemindebanens loko nr. 14.

Som det fremgår af ovenstående, er det et kæmpearbejde, der mere end nogen sinde udføres af klubbens ledelse og mange af dens medlemmer, for bevarelse af historisk jernbanemateriel, noget der

DJK loko nr. 2 „Kjøge“ i Bandholm

— også Deres plads står åben i

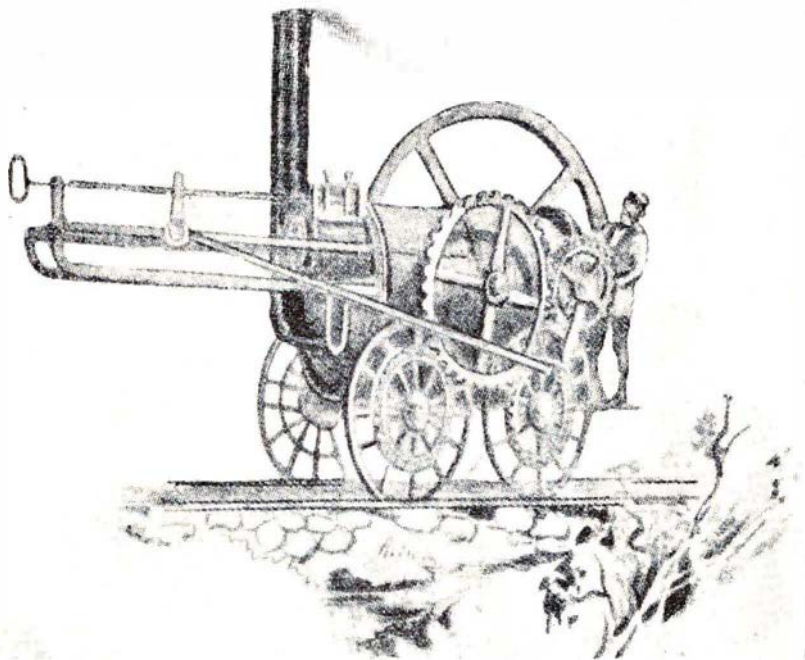
JERNBANE-HJEMMEVÆRNET

Alle oplysninger hos HJEMMEVÆRNET - Sorgenfri Slot - Lyngby - 87 59 81

burde være en statsopgave og ikke noget fritid og penge på at bevare.
en kreds af private mennesker skal ofre

-bro.

De første skinnekørende loko

Trevithicks loko 1803

Nu hvor de sidste damploko er ved at udgå af praktisk brug – slået ud af motor- og elektriske loko – kan det være interessant at se tilbage på de første loko.

Bortset fra nogle dampkoretøjer på landevejene, beretter historien, at opfinderen af det første damploko på skinner, var englænderen Rich. Trevithick, der i 1803 havde det første damploko færdigt.

Interessen ved de første loko var at finde trækraft til brug i bjergværksdrift, og alle de første loko blev da også prøvekørt i minedrift, men når der ses bort fra de første famlende forsøgsloko, blev lokoets tidsalder begrænset til kun ca. 125 år.

Trevithicks første loko havde som det ses på billedet, dampkedlen forsynet med skorsten, og på siden var anbragt en vandret liggende cylinder, hvis stempelstang ved hjælp af en plejstang var forbundet med krumtappen på en aksel, der var anbragt på kedlen. For at overvinde de døde punkter og forhindre stødvise forandringer i hastigheden, var akslen forsynet med svinghjul, og akslen var ved tandhjul forbundet med hjulakserne. Allerede Trevithicks havde opdaget, at man ved at føre spildedampen ud i skorstenen forbedrede trækket i fyret betydeligt.

Cardiff, hvor der hidtil var benyttet hestekraft, blev benyttet som forsøgsbane

Sjælland

72 10 03

BERNHARDT's radiodirigerede vogne

kører dag og nat

5 – 7 – 14 personer

Farimagsvej 9 – NÆSTVED

SPAR PENGE ...

Kød – Flæsk – Pålæg – Fjerkræ

FABRIKUDSALGET

Labæk 8 – Holbæk – Tlf. 2235

til en gros priser.

C. STEINMETZ & SØN

Blikkenslageri

Sanitet - skifer - bygningsarbejde

Udfører arbejder for DSB

Lindegårdsvej 37 – Charlottenlund

Tlf. Ordrup 704

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

TOFTES BOGHANDEL

Slotsgade 22 – Hillerød

Telf. *26 01 32

P. Nordsten A/S

Landbrugsmaskinfabrik

HILLERØD

BENT STORGAARD

aut. el-installatør

Helsingø – Tlf. 231 (priv. 683)

Distriktsvagt for NESA

Udfører arbejder for Gribskovbanen

Flamingo Fabriken

Kvistgaard

Telf. (03-238) 238

... skab hygge med Flamingo

**Frederiksborg
Amts
Sparekasse**

HELE FAMILIENS PENGEINSTITUT

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

Bevar sundheden – kør på cykel

G. Andersen (Juhl's efft.)

Alt i cykler og tilbehør
Reparationer hurtigt og billigt.
Strandbygade 17 – Esbjerg
Tlf. 2 17 03

holger alexandersen

Mobler

Besøg den permanente møbelmesse
hj. af Teglværksgade og Exnersgade
ESBJERG

TÆPPE-eksperten

v/ K. Berggren
Storegade 67-69 – Esbjerg
Tlf. (051) 2 45 30

Andreas Christensen

Købmandsforretningen
Strandby Kirkevej 88 – ESBJERG
Telefon 2 89 33

Brdr. M. & O. Larsen

Vognmandsforretning
Jernbanens vognmand
Telefon (051) 2 11 88

VIGGO MADSEN

Bageri - Konditori
Frodesgade 13 . Esbjerg . 2 49 70
Filial. Sønderengen 40
2 56 50

ERIK STAHL

Ure – Guld og sølv – Optik
Vardevej – Telefon 2 26 46
ESBJERG

Storegades Fiskehus

E. Poulsen
Esbjerg - tlf. 2 97 30

Kolding

skal De spise –
godt og hurtigt ... så

Banegårdsrestaurasjonen

KOLDING (v/ Jørn Klug)
Tlf. (055) 2 32 32
Et 1. kl. madsted – Ekstragod kaffe

Vi anbefaler ...

PENSION KOLSTER

Fredericiagade 32 – KOLDING
Tlf. 2 61 17
1. kl. sund og veltillavet mad

WINKEL Jensen

v/ H. Løgstrup Jensen
Østergade 11, KOLDING. Tlf. 2 12 08
... med det store udvalg i trikotage

Fa. Just Christensen v/

ERIK VIVE

Seest Bakke 37 – KOLDING
Tlf. 2 45 33
Lys – Kraft – Varme
Aut. el-installatør

KIROPRAKTOR

FLEMMING VILHOLM
Østergade 24, Kolding. Tlf. 2 72 72
Dagl. åbent kl. 10-12 og 15-18
Lørdag kun 10-12. Tid bedes bestilt.

Salon „EKAS“

v. Egon Henriksen
Kattrinegade 3, Kolding. Tlf. 2 77 80
1. kl. dame- og herrefrisørarbejde
ved faglig og nobel betjening!

ERIK STRØH JENSEN

Rud. Sørensens efft.
Aut. el-installatør
Låsbygade 106, Kolding. Tlf. 2 32 21
El-arbejde af enhver art udføres

SØNDERVANG Blomster

v. Anni Lauring
Haderslevvej 116, Kolding. Tlf. 2 21 70
Blomster – kranser – dekorationer
Medlem af INTER-FLORA

Kolding

Herresalon „SANITÆR“

v. B. Østergaard
Jernbanegade 36, Kolding. Tlf. 2 57 35
Her får De den elegante og modern
herrefrisure, som den skal være idag!

Sønderjylland

Gælder det cykler og knallerter

JAKOB Christiansen

Salg og service
Carstengade 1 – Tønder

M. C. Christiansen

Isenkram
Vestergade 39 – Tønder
Tlf. *2 12 13

CONRAD LANGWADT

Vestergade 20 – TØNDER
Alt i tekstil

Aktieselskabet

TØNDER KAFFERISTERI

Telefon *2 23 17

TØNDER - M. JACOBSEN - SKÆRBÆK - TELF. 51151

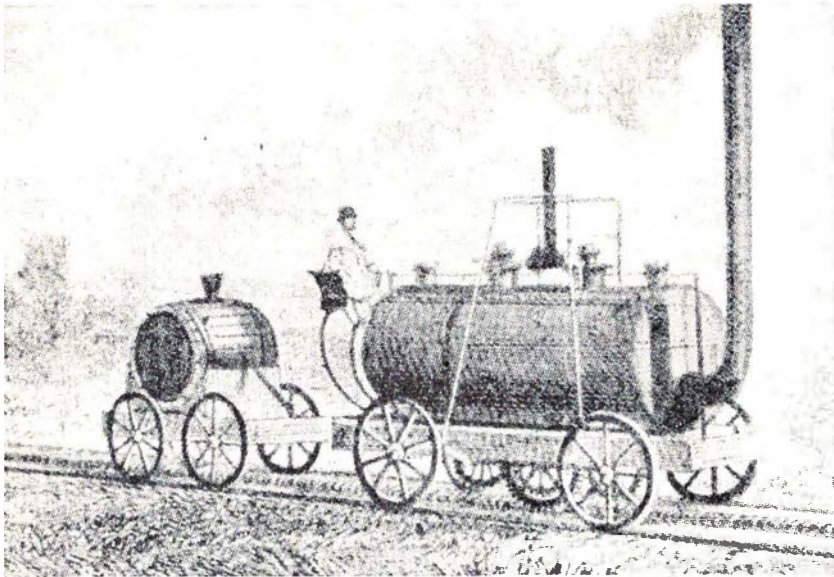
Radio og fjernsyn
Jernbanegade 4, Skærbæk, tlf. 5 1151

P. GRUNDAHL

Slagteri og pølsemageri
Spec.: Sønderjydske spegepølser
Jernbanegade 12 – Skærbæk
Telefon 5 14 25

F. C. ANDERSEN

v. Georg Andresen
Bageri – Konditori
Skærbæk – Telefon 5 11 15

Blenkinsops tandhjulsloko 1812

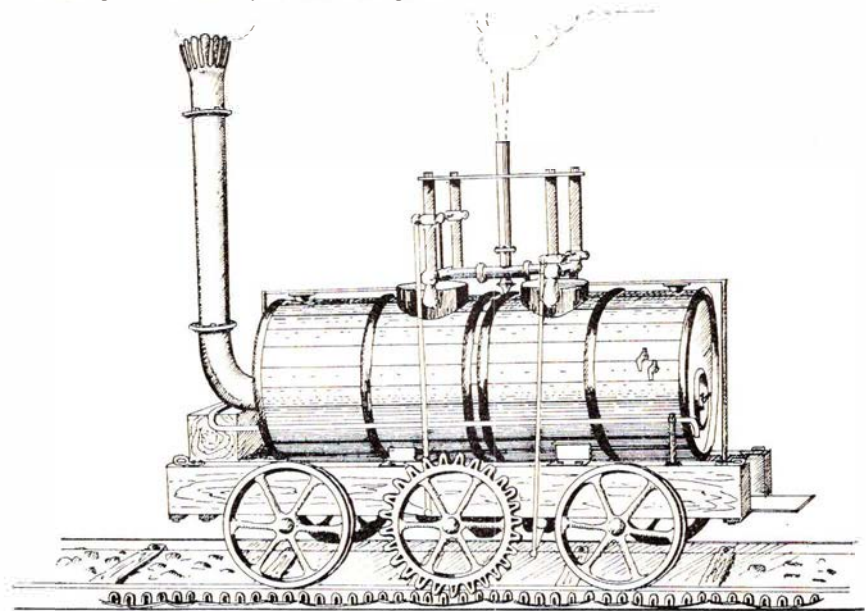
Et jernværk i Syd-Wales havde en skinnevej på 35 km til et udskibningssted ved Cardiff, hvor der hidtil var benyttet hestekraft, blev benyttet som forsøgsbane for det første loko. Den 20. februar 1804 trak lokoet 5 vogne med en last på 10 t stangjern samt 70 mennesker over en strækning på 10 km med en hastighed af 7-8 km/t. Lokoet vejede 5 t og viste sig muligt at kunne trække 25 t, men efter kort tids forløb viste det sig, at maskinen var for tung i forhold til sporet. Ved et sporaflob knækkede begge aksler, hvorefter den blev omdannet til stationær maskine.

Trevithicks eksperimenterede videre med bygning af loko, men var stadig forfulgt af uheld, og efter 8 års skuffelser, måtte han se sin store drøm om at levere loko til hele England forsvinde. I 1833 døde »lokoets fader« som en forarmet og nedbrudt mand.

Tandhjulsbanen 1812

Lokokonstruktorerne havde den vrangforestilling, at glatte hjul på glatte skinner var en umulighed selv på vandret bane. Grubeejer ohn Blenkinsop, Leeds, havde en skinnevej på 5 km, som han forsynede med en tandstang i midten af sporet. Hertil konstruerede han et loko, der

havde to dobbeltvirkende, lodretstående cylindre anbragt på kedelen, i hvilken de nåede et stykke ned. Stempelstængernes bevægelser overførtes ved plejlstænger og krumtappe til et par med drev forsynede aksler, der var ophængt under vognrammen. Fra disse virkede bevægelsen ikke direkte til hjulene, men til et under kedlen anbragt stort tandhjul, der bevægede

Tysklands første damploko 1818

Göteborg-Frederikshavn-Linjen

M/S „Prinsessan Margaretha“
M/S „Prinsessan Christina“

Daglig:

Frederikshavn af.	12,00	18,00	22,00
Göteborg *) an.	15,40	21,50	1,40
Göteborg *) af.	7,10	17,00	23,00
Frederikshavn an.	10,50	20,35	2,50

*) Anløbssted i Göteborg:
Kajplats Majnabbe.

GÖTEBORG-FREDERIKSHAVN LINJEN

Nic. Pedersen & Co.
Frederikshavn - Tlf. (084) 2 04 88
Telex 9797 - Frederikshavn

Helmer & Jørgensen
Manufaktur - Konfektion - Udstyr
Perlegade 28 - SØNDERBORG
Telefon 2 14 43

Storebæltsoverfartens Restaurationer
og
Restaurant »Halsskov-Perlen«
Werner Schwartzlose
Færggården: Telf. Korsør (03) 57 06 19
efter kl. 17: 57 10 35
Halsskov-Perlen: Telf. Korsør (03) 57 10 35

Skinnebefæstigelsesdele til træ- og betonsveller
Fjederringe Vandreklemmer
Sporværktøj Smøreapparater

Alfred Raffel Aktieselskab
Vodroffsvej 46 København V Tel. 35 2343

sig i den mellem skinnerne anbragte tandstang. Lokoet vejede 5 t og kunne uden vogne køre ca. 15 km/t. På lige bane kunne lokoet trække ca. 30 t. endnu i 1830 var dette loko i brug, og systemet blev grundlaget for de mange senere anlagte tandhjulsbaner.

Tysklands første loko

Rygterne om George Stephensons gode resultater med loko til minerne i England bevirkede at bjergværkslandet Tyskland ønskede at anskaffe damploko. Da et sådant loko i England kostede 3000 kr., besluttede man at lade pengene blive i Tyskland og overdrog leverancen til Det Kongelige Jernstøberi i Berlin.

Efter et års prøvetid blev det færdige loko sendt fra Berlin til en kulgrube i Königshütte i adskilt stand pakket i 13 kasser. Dette har åbenbart været et uheldigt antal, for da lokoet var færdigsamlet, passede hjulene ikke til sporvidden. Sporet blev lagt om, men selv om maskinen nok kunne bevæge sig, svarede dets ydelser slet ikke til forventningerne.

Alligevel gik man i Berlin i gang med at bygge loko nr. 2. Da det var færdigt i 1818 vakte det stor opmærksomhed, da det under prøvekorserne kunne trække en vogn læsset med 4000 kg bomber. Som loko i minedrift blev dette heller ingen succes. Det blev i Berlin pakket i 8 kasser, der blev sendt over Hamburg, Amsterdam og videre ad Rhinen til gruben i Saar. Transporten varede 4½ måned og kostede 500 kr.

Den 4. februar 1819 ankom kasserne til gruben, og man gik straks igang med at samle maskinen, men da der ikke fulgte mensætningen kun dårligt. Særlig kneb men sætningen kun dårligt. Særlig kneb det med at få kedlen og cylindrene tætte, og lokoet var og blev stædigt og ikke til at formå til at bevæge sig. Trods reklamationer henholdt fabriken sig til, at maskinen havde trukket den foromtalt vogn med bomber under prøvekorserne. Efter årelangt arbejde lykkedes det at få maskinen til at bevæge sig, men en vogn fik den aldrig trukket.

Regningen blev så på 10.000 kr. for bygningen, monteringen i gruben 6000 kr.

plus transportomkostninger, og i 1835 blev det solgt som gammelt jern for 334 daler, ca. 1000 kr.

Samme år åbnedes den tyske jernbanestrækning Nürnberg–Fürth, men klog af skade købte man hertil loko fra England, der efterhånden var blevet leverandør af loko til hele verden. Til denne bane blev også indkøbt 11 heste, der skulle trække enkeltvogne frem og tilbage mellem damplokomotivene.

Den 24. april 1837 åbnedes den 115 km lange strækning Leipzig–Dresden. – Her kom det næste tyskbyggede loko »Saxonia« i drift og forblev her i tjeneste gennem 18 år.

I historien om tyske damploko kan nævnes dens højdepunkt i 1936, da loko nr. 05 003 den 11. maj opnåede at sætte hastighedsrekord for damploko ved at køre 200,4 km/t mellem Hamburg og Berlin.

Før sidste roebane forsvinder

Tekst og foto: Tom Søndergaard

Så har Saksjøbing Sukkerfabriks roebane indledt sin sidste kampagne. Når sukkerfabrikken henad nytår har fået de sidste roer ind fra de lollandske marker, slukkes fyrene i de mange damploko for bestandigt (hvis da ikke Dansk Jernbane-klub eller andre entusiaster griber ind) og det vældige smalsporet, som Saksjøbing efterhånden er kommet til at råde over, efter at sukkerfabrikkerne i Holeby (Højbygård) og Maribo er blevet nedlagte, vil blive revet op. Heldigvis vil Nakskov Sukkerfabriks roebanenet fortsat eksistere, men ingen kan sige hvor længe; dette er en del kortere end Saksjøbing sukkerfabriks og tilmed motoriseret, hvorfor en del af de dieselloko, der

i øjeblikket er i Saksjøbing, skal til Nakskov.

Derfor et godt råd til alle, der gerne vil se damploko, der virkelig kan bestille noget og som får lov til det i det daglige: Tag til Saksjøbing og se på et roetogl!

Nedenfor bringes en fortegnelse over De danske Sukkerfabrikkers smalsporede materiel (700 mm):

Damploko

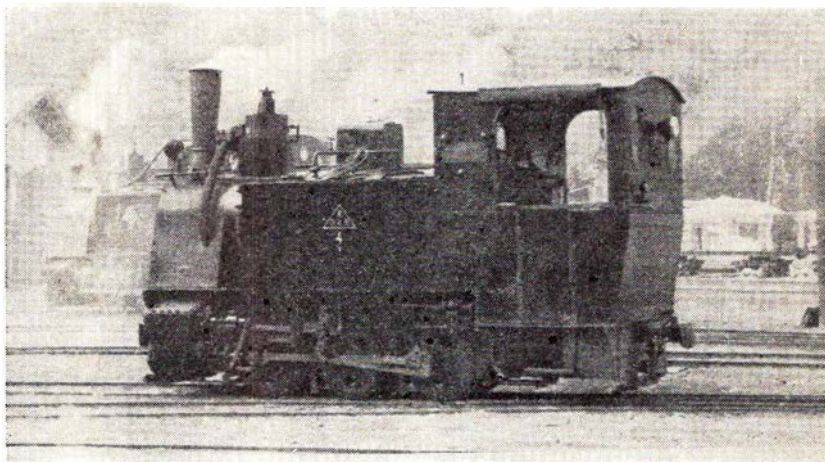
Da 1 ODO 10686 1911 Henschel

Da 2 ODO 10697 1911 Henschel

Da 4 ODO 10689 1911 Henschel

Da 7 ODO 18449 1921 Henschel (tidl.

Assens 7)

Nakskov nr. 4 (Opr. Saksjøbing C nr. 1)

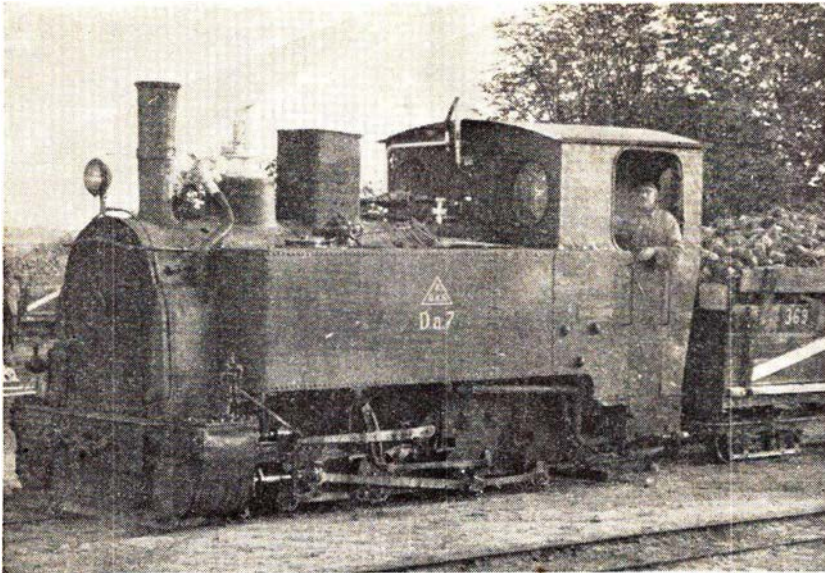

**Hovedbanegårdens
Restaurant**

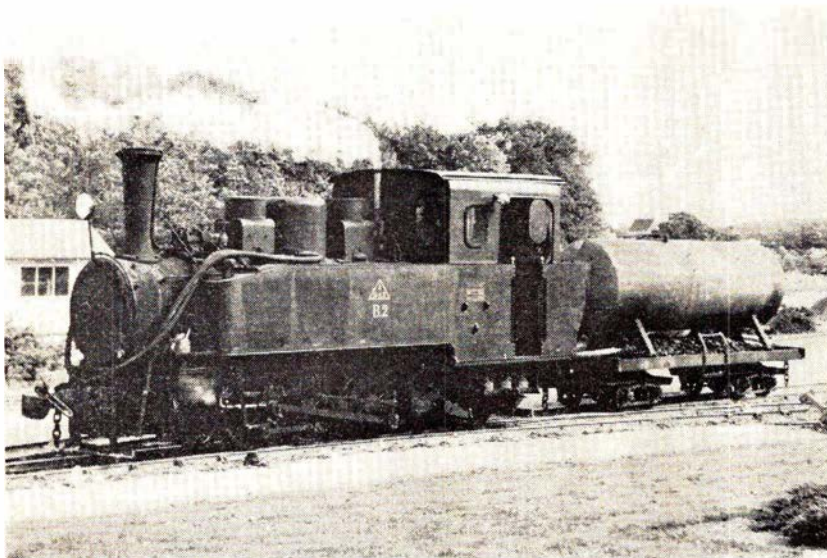
Århus C

Direktør: Rich. Pedersen - Tlf. (061) 2 02 26

B & T

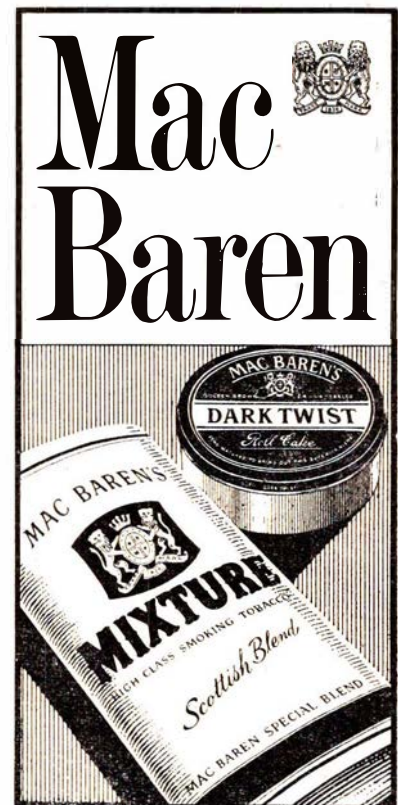

Sakskøbing Da nr. 7 1961

Sakskøbing B nr. 2 „Lange Maren“ 1964

- B 1 OC0 10587 1923 Orenstein & Koppel
- B 2 OC1 11420 1927 Orenstein & Koppel
- B 3 OC0 9350 1920 Orenstein & Koppel
(opr. Maribo B 5, 1960 til Højbygård
B 5, 1961 til Sakskøbing B 3, hensat
1965 med kedelskade)
- B 4 OD0 5844 1912 Orenstein & Koppel
(opr. Gørløv No. 6, til Sakskøbing
1962)
- No. 4 OD0 1796 1912 Jung (opr. Gørløv
No. 4, til Sakskøbing 1961, har ikke
været i drift i Sakskøbing.
- No. 5 OD0 12321 1913 Henschel (lånt af
Nakskov Sukkerfabrik 1965 på grund
af B 3's kedelskade, bruges nu kun
som rangermaskine. Opr. Sakskøbing
Da 6).

FREDERICIA AUTOLAKERERI A/S

1. kl.s autolakering og maskinpolering
voksbehandling — Tilbud gives gerne

Kaltoftevej - Fredericia - telf. 2 05 44

SØNDERBORG KAFFERISTERI

Math. Lorenzen

Kastaniealle 17 -- SØNDERBORG -- Telf. 2 38 51

A/S Carl Flach's Garverier

Fiskergade 51 -- Århus C -- Tlf. 3 63 77

ODD-FELLOW PALÆET

Et. 1. kl. spisested

Boulevarden -- AALBORG -- Tlf. (08) 12 52 99

Dieselloko

- E 1 OCO 1954 Nakskov Sukkerfabrik DE 91 HK, opr. Maribo 4, 1963 om-litret, horer nu hjemme i depotet i Maribo.
 - E 2 ODO 1949 Kastrup Maskinfabrik DE 136 HK
 - E 3 OCO 1954 Nakskov Sukkerfabrik DE 91 HK
 - E 4 ODO 656 1959 Frichs DE 136 HK
 - E 5 ODO 1955 Nakskov Sukkerfabrik DE 157 HK, hjemsted Maribo
 - E 7 OBO Henschel DM traktor, hjemsted Maribo
 - E 8 ODO 1952 Nakskov Sukkerfabrik DE 156 HK, hjemsted Maribo
 - E 9 ODO 1955 Nakskov Sukkerfabrik DE 155 HK, hjemsted Maribo
- Desuden haves både i Sakskøbing og Ma-ribo en traktor uden nummer. I Sakskø-bing haves desuden følgende traktorer:
- F 1 OBO 1943 Pedershåb Maskinfabrik, Hjørring DM 55 HK
 - F 2 OBO 1944 Pedershåb Maskinfabrik, Hjørring DM 55 HK
 - F 3 OBO 1956 Pedershåb Maskinfabrik, Hjørring DM 55 HK. opr. Højbygård

Nakskov Sukkerfabrik

Damploko

- 4 OCO 9989 1911 Henschel, opr. Saksko-bing C 1
 - 5 ODO 12321 1913 Henschel, opr. Saks-købing Da 6, 1965 udlånt til Saks-købing
- Man har i 1965 solgt damploko nr. 2 til Alholm Automobilmuseum til brug ved en smalsporet turistbane.

Dieselloko og traktorer:

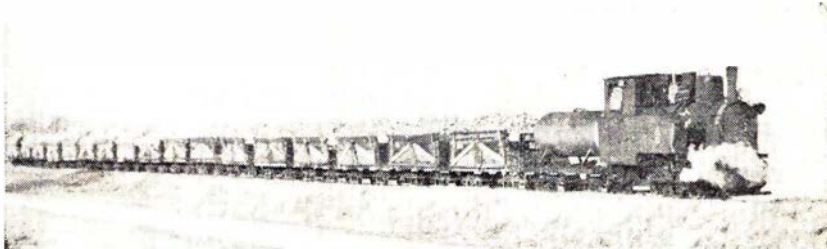
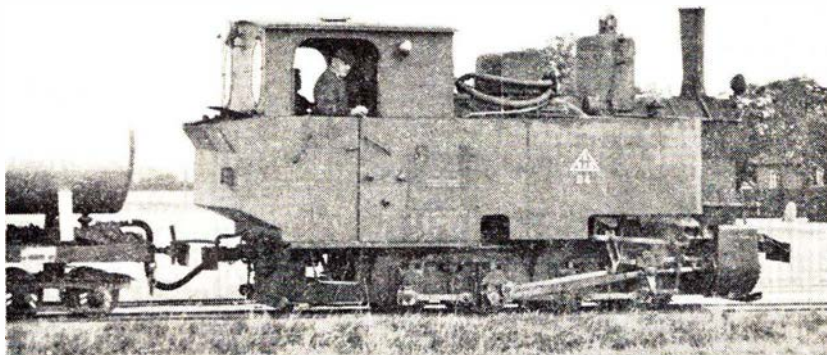
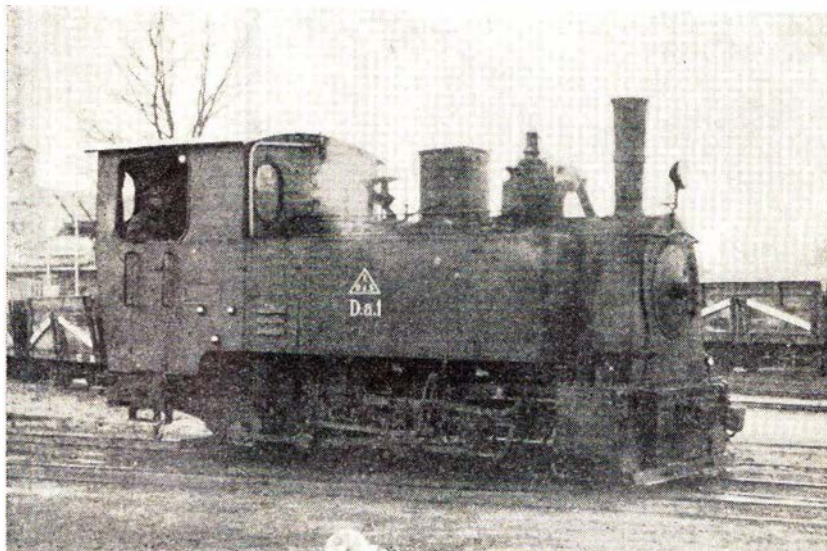
- 19 ODO 1949 Kastrup Maskinfabrik DE 108 HK
- 20 ODO 1951 Kastrup Maskinfabrik DE 108 HK
- 21 OCO 1954 Nakskov Sukkerfabrik DE 91 HK
- Da 2 ODO 10687 1911 Henschel
- 23 ODO 657 1959 Frichs DE 136 HK
- 24 OCO 1962 Nakskov Sukkerfabrik DE 102 HK

Der udover haves 5 Dieselmekaniske traktorer og 1 benzinmekanisk (nr. 14, 15, 16, 17, 18 og 11).

Medens Sakskøbing Sukkerfabrik til

stadighed har alle 8 koreklare damploko i drift, står Nakskov Sukkerfabriks kun reserve.

Tom

Øverst: Sakskøbing Da 1 - 1964

Midten: " B 4 "

Nederst: " B 3 med vandvogn og 17 roevogne paa krogen

Hammerum Glarmesterforretning

v/ Henning Søndergaard

Alt glarmesterarbejde udf. - Blyindfattede ruder - Termoruder

Stort udvalg i malerier

Tilbud gives uden forbindelse

Bredgade Hammerum Tlf. 422

C. Engelbredt & Søn's eftf.

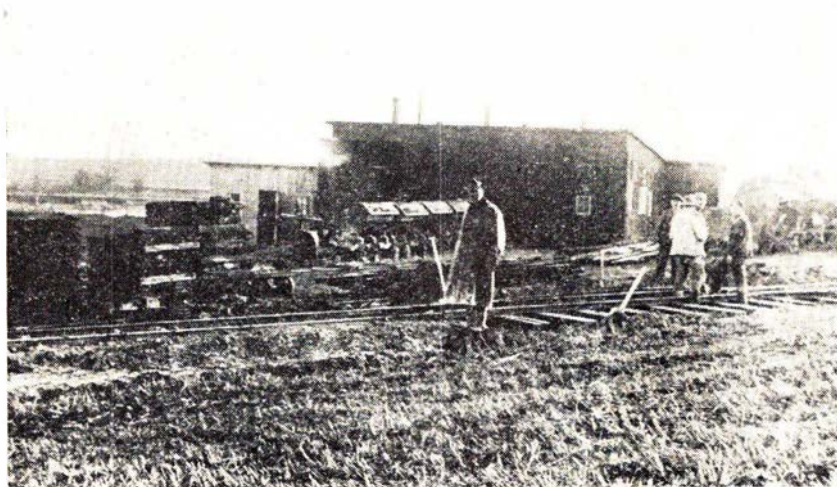
v/ Viktor Madsen

Sanitet - Vand - Gas - Fjernvarme

Tilbud gives gerne

Bredgade 14 Herning Tlf. 47

Hanerup Mergelbane ved Regstrup

Selv en 4-portet remise hørte der til

Blandt de mange mergellejer, der kunne vælges, blev det Hanerup ved Regstrup. Udvalgt fordi der var tale om et ualmindeligt omfattende sporanlæg, om passage gennem vandløbsbro under DSB, om sporforbindelse til flere jernbanestationer og endelig, at det var det sidste større sportjente område her i landet.

Holbækegnens mergelselskab blev stiftet den 24/11 1928 og omfattede 33 sogne.

Fra leje i Hanerup kunne købes mergel for ca. 4 kr. pr. m³, og lejet lå relativt godt placeret. Dog var det ret højt beliggende, hvilket – til at begynde med – voldte vanskeligheder for så vidt angik afbrensning af der henstillede tipvogne, en gene, der elimineredes efterhånden, som graven blev dybere og dybere.

Mergelgravning begyndte i 1929, efter at anskaffelse af materiel havde forsinket starten. Det var nemlig – grundet de store koreafstande (der skulle indkøbes 40 km spor) – et ret stort materiel, der skulle rådes over.

Det blev nyt rullende materiel, der blev indkøbt, og sporet blev hurtigt taget i brug i hele sin udstrækning, idet længste koreafstand allerede i 1930 var 40 km. I 1931 35 km.

At der er tale om store afstande forstår man, når man hører, at Odsherred i stor udstrækning var kalktrængende, og at Soro-egnen i 1934 (afstand 38 km) også fremsatte ønsker om at være med.

Især det bakkede Odsherred ville stille

store krav til trækraften, og – selvsagt – også virke stærkt fordyrende hvad den leverede mergels pris angik. Man fandt da på det kompromis, at der blev lagt spor til Mårso station, hvor – fra en siderampe – tipvognenes læs blev tippet i jernbanevogne, der formedelst nedsat fragt viderefordeltes på OIJ og HVJ.

Soroegnen blev tilbudt – og fik – en anden patentløsning, idet der dér blev anlagt spor til Stenlille station, hvor der, ligeledes fra siderampe, blev tippet mergel i lastbiler.

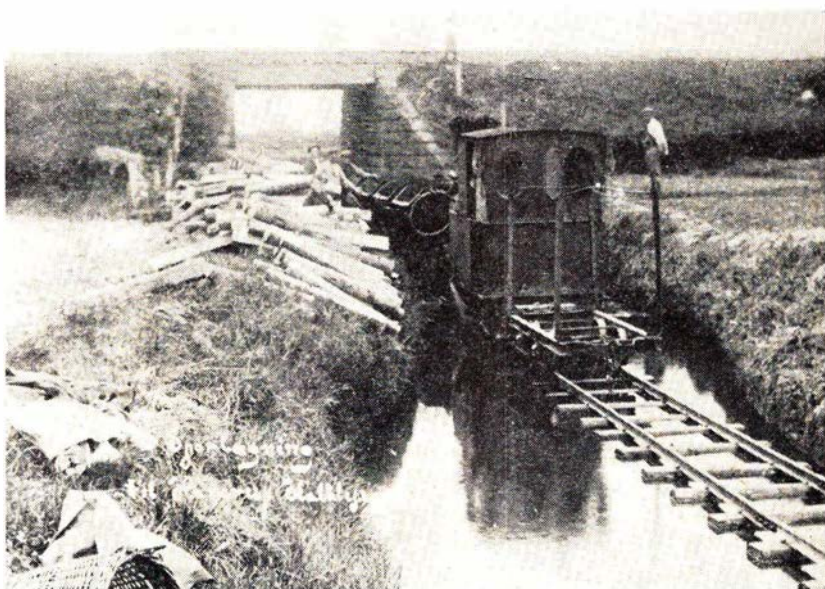
Dette sidste var som nævnt i 1934, og da kunne altså skriften på væggen begynde at læses. Skriften der fortalte, at lastbilerne trængte mergelsporet ud, skriften der i løbet af 1935 blev helt tydelig, idet al mergeltransport fra dette leje fra da af blev omlagt til lastbilkørsel.

Man nåede dog ialt at sportransportere mere end 410.000 m³ mergel fra Hanerup, og det var jo i grunden slet ikke så lidt – som H. C. Andersen ville have sagt det.

At en fjerdedel af sporet ved realisationen kom til en sydsjællandsk roebane, og der gjorde »tjeneste« i 16 år, er en helt anden historie.

Og lad i øvrigt billederne fortælle resten af nærværende mergelbanes historie.

S.

Under DSB og midt i Regstrup aa blev sporet lagt

Brønderslev Tæppelager

Algade II A · Brønderslev · tlf. 2 12 33

Stort udvalg i tæpper og løbere

Konto oprettes gerne

Moderne fodpleje for damer og herrer
Jernbanegade 19¹ **KOLDING**

Åbent: kl. 9–17. Lørdag lukket.

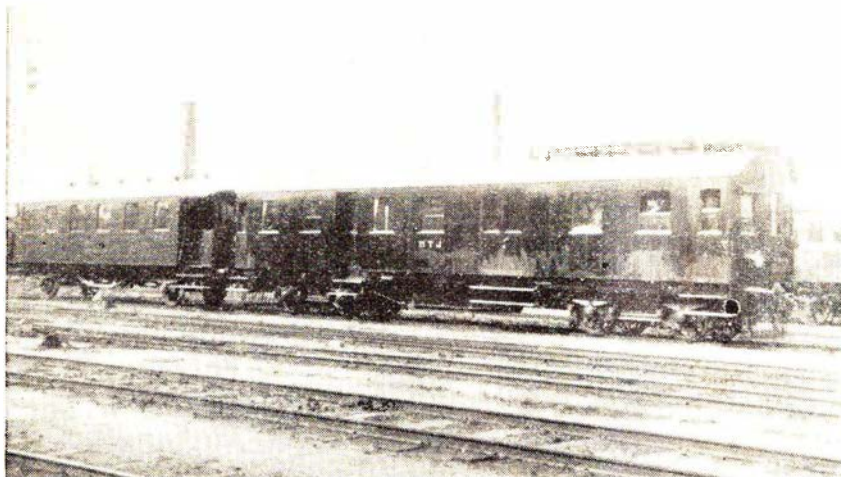
Anden tid efter aftale.

Forhandling af Dr. Scholl's præparater.

Marie Fevre's Fodklinik Tlf. (055) 2 57 57

På vandring efter nedlagte baner

Maribo–Torring Jernbane 1924-41

MTJ M nr. 1 Maribo 1924

Foto: P. Th.

En i den senere tid 2 gange modt notits blev den impuls, der startede nærværende kædereaktion. Faderskab f. s.v. angår notitsen må tillægges Dansk Jernbane-Klub.

Notitsen lød stort set således: Hvorfor er der fra Nr. Nebed–Tarm Jernbane samt fra Maribo–Torring Jernbane så godt som ingen kendte billeder? Og så var det, tankerækken startede med at Jernbane-Bladet allerede tidligere havde under fod NTJ, og hvorfor så ikke vælge netop lidelsesfællen MTJ?

Lidelsesfællen ikke alene rent billedmæssig set, men næsten også hvad likvidationstidspunktet angår, idet begge lukkede omkring 2. verdenskrigs begyndelse, for heromhandlede banes vedkommende nærmere betegnet den 28/2 1941.

Åbningstidspunktet, lad os med det samme slå det fast, 12/4 1924, og også at lovhjemmel opnåedes den 20/3 1918, enerechtsbevilling 1/2 1919. Rettelig bør tilføjes, at der fra den 5/2 1924 blev iværksat begrænset og midlertidig godstrafik. Altså kun 17 år oplevede denne bane, »bare 17 år« som et refrain udsynger.

Hvorfor så kun disse 17 år kan man spørge, og svaret bør vel være så, at denne bane nåede at komme med (i modsætning til f. eks. Nysted–Rødby) på et så sent tidspunkt, at det burde have været for sent, idet Lolland opnåede at blive jernbaneovermættet, og mon det ikke er sagen i en nøddeskal.

Ses i dag på det nominelle deficit, er man tilbøjelig til at sige, at underskudet

var minimalt, men glemmer samtidig at tænke på dels, at banen jo kun var 23,7 km lang og dels, at værdierne var andre i de dage. Endnu da var et barn glad for få en 10-øre!

Lads os så gå udi aktion, det er ej for lang en dagsmarch disse 24 km.

Starten

Det begav sig ydermere så, at det blev på en dag, hvor der var høj himmel, en dag mellem efterår og vinter med køligt vejr – rigtigt gåvejr – og med endnu en del af sommerens lovpragt i behold, og en del sukkerroemarken var endnu uberorte.

Havlykke station

Har De nøgensinde bemærket den smule rest af jordarbejder, der – for en kendt og opmærksom betragter – viser sig, hvor MTJ i sin tid skiltes fra LJ (jfr. sporskitsen), så er De også klar over, at der netop på det første højrekrurvede stykke er såre lidt at genfinde.

Erikstrup trinbræt

er faktisk det første reelle holdepunkt, ikke at man kan slå fast, hvor sporet, hvor skuret lå, men fra vejpassage og fremover er markspor lagt i skinnernes sted. Ikke længe dog så ligger åbent markstræk for, dette varer indtil skov, hvor en tydelig hulning i jordsmonet og underskov let kendes.

At dette stykke så netop til gangsti er særdeles uegnet, er en anden ting. Det må vist klassificeres som ufarbart.

Skoven passeret, bevirker langsliggende lavning, at der har måttet trækkes en mindre dæmningsstribe fremover, ydermere nu stærkt markeret af bevoksning med hul i levende hegn, og så står vi der, slet og ret ved en mark. Intet at se fremover, men tilsyneladende ligger aldersrenteboligen i Norballe lige i sigtelinien.

Norballe station

Sigtet viser sig at være ok – så ok, at midt i bygningen gik banen, naturligvis på den måde, at alderdomshjemmet er bygget efter banelukningen. Norballe station plus tilhørende pakhus i km 6,9 er lærerboligen, og på trappen kan der blive et

lille pusterum, stort nok til at fortælle, at de 23,7 km bane kostede 3.075.251 kr., hvoraf 50 pct. fra staten, 47,8 pct. fra kommuner og 2,2 pct. fra private. Anlagt med 24,39 kg skinner og med 6 betjente stationer incl. endestationerne samt 4 ubetjente holdepladser.

På egne stationer 5 bygninger med bolig og i Torrig 1 bolig samt 1 remise med 1 plads.

Videre går det fra Norballe over græsmark i svagt venstresving til kommunens sprøjtehus passerers samtidig med, at asfaltvej lægges bag.

Et 1:40.000 kort med banen afsat var aldeles nødvendigt for – over marker uden spor, men med et par el-hegn på tværs – at stedfæste en noget fremme liggende vejskæring mellem 2 gårde.

Kommet der kan en mindre voldstump let findes, og med denne som sigtemiddel og lidt kanter i roemarken som støtte, kan indførsel i skov op mod Havløkke (km 10,2) konstateres.

En linieføring, der i stiform fortsætter helt til vi lige før stationen efter vejpassage er fremme.

Havløkke station

er som prototype – fototype – helt ideel, frit beliggende og relativt uændret. En gårdejer har købt dette bygningsværk.

Efter langt retlinet stræk svinger vi nu forbi stationen gennem venstrebue atter ind i et langt lige stræk. Først på græs, så på harvet jord.

2 asfaltveje, den sidste til Kældernæs skov, passerer, og begge steder er som reminiscens levnet en »pukkel« fra bane-passagen, og især arealerne nord for Korsløggegård er tungt farbare – blød jord. Atter pløjet, atter asfaltvej på tværs, men så kommer der en svag grusstribе, der senere går over i græssti hhv. -kant i mark langs mose, og over endnu en vej er i Stokkemærke by.

Stokkemærke station

i km 13,4 er privat bolighus nu, og så er det galt igen! Svage – meget svage – gruslæt fremover kan dog pege retningen ud, men snart er det slut. Det er ikke muligt at finde ud af, hvor skæring med roebane fandt sted. Roebanen dækkede transportbehovet f. s. v. angik Knuthenlund.

Signaldækket var den mod MTJ. Signaler blev betjent af roetogenes personale, og blev stillet på stop forinden roetogspassage. Fra dette signal frigjordes (i stopstilling) nøgler, der passede i roebanens afløb.

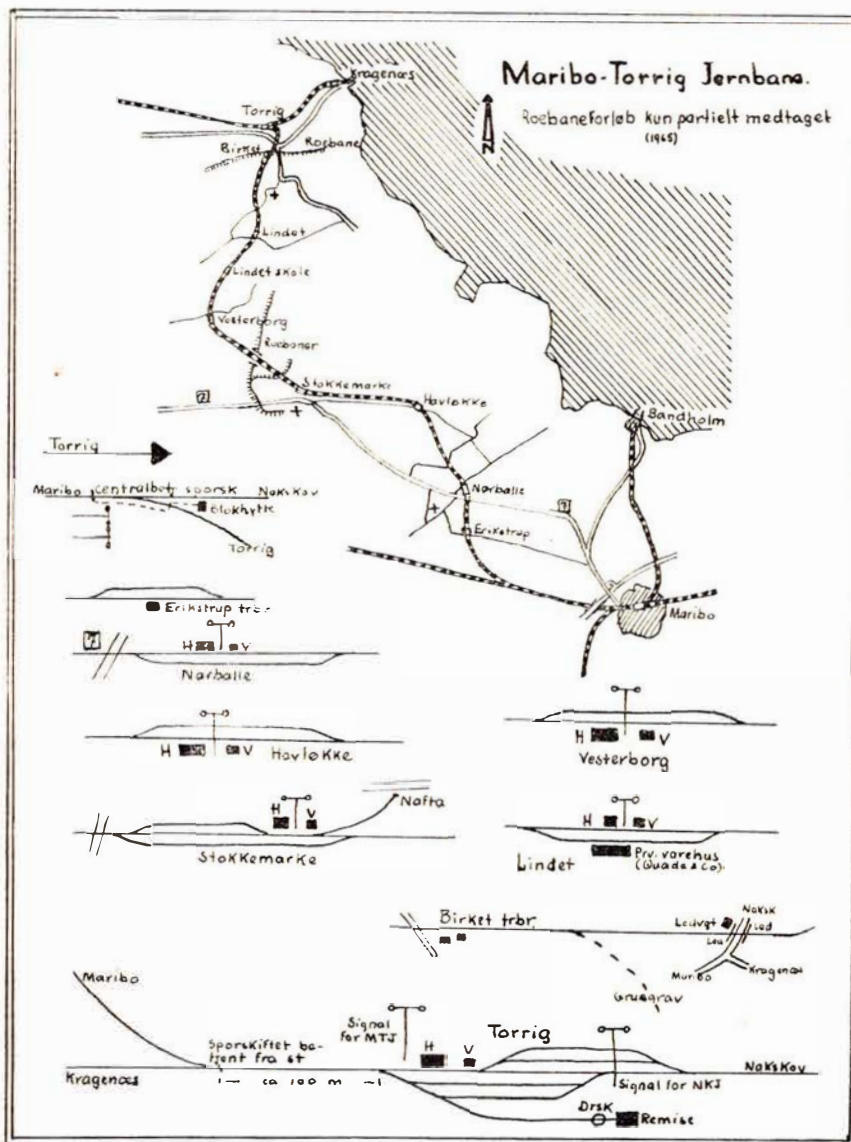
Fra den imaginære skæring videre, og nu er der atter lidt grus at spore, til en dæmningsrest ligger for, begyndende småt, voksende til enseelige dimensioner, på

Baneudgravning syd for Birket st.

midten så anseelig, at en roebaneviadukt havde god plads, og den er stadig helt intakt denne viadukt, det er roebanen derimod ikke. Langs dæmningsens fod går det

frem, kronen er nemlig et virvar af løv- og nåletræer, og her i læ for efterårsvinden, finder vi et passende medbragt-frokost-sted.

MTJ stationsplaner

Rullende materiel

Personvogne CA 10-11, 55 pladser, akselafstand 7,20 m.

Pers. og post CP 31-32, 43 pladser, akselafstand 7,20 m.

Rejsegods E 80, akselafstand 5,9 m.

Alle efternævnte vogne: last 12.500 kg. Akselafstand 4,20 m, lukkede (undtagen H) dog 3,66 m.

Stykg. og bænke H 51-52.

Lukkede godsvogne QA 61-63.

Lukkede godsvogne QB 81-86.

Åbne lavsidede PA 101-103, 111.

Åbne lavsidede PB 141-145, 151-154.

Åbne lavsidede TA 201-202.

Åbne lavsidede TB 221-222.

Vi går vestpå

videre i græsmark mod en tydelig synlig sænkning i skovtræer ret forude.

Ankommet til sænkningen må der ses efter 2 gange forinden løsningen godkendes, idet underskoven - krat - er tæt. Retningen gennem skoven kan dog fastholdes, men ude af skoven ligger atter marker for, helt til Vesterborg station, idet der på dette stræk kun er få landkendinger, men de er der.

Vesterborg station

i km 17,3 er ensomt beliggende og nu privatbolig. Lidt før stationen begynder en højredrejning, der alt ialt er på ca. 45°. En asfaltvej passerer, og alene det tidligere lovpriste kort redder videre fremfærd, idet alle jordiske spor er elimineret.

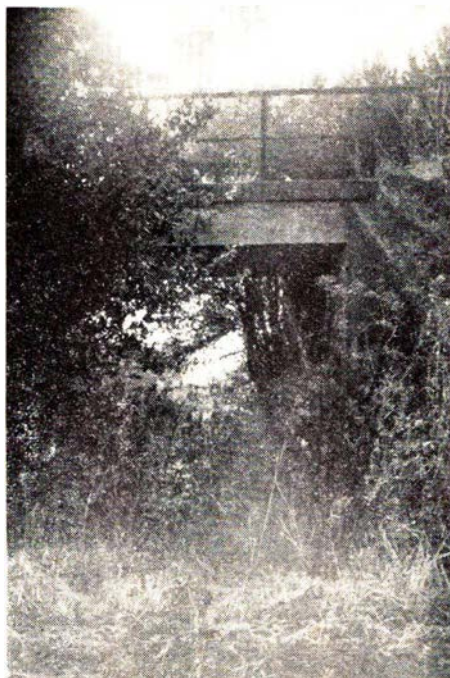
Kortet leder - via pløjjord bl. a. - frem til en skov og en skovvejs ende, og atter er sagen klar, en lang og ret skovvej fremover.

Skoven ender, vejpassage, lidt markafveksling uden spor, men blandt en lille husklynge skal banen have gået, og ved næste vejpassage ses da også en lille pukkel i asfalten. Hvor i dette virvar *Lindet skole trinbræt* lå, lader sig ikke se.

Marker uden tegn på baneanlæg, men tidligere har den altså gået her, og medbragt kikkert udpeger ret forude taget på Lindet station (km 20,1).

Lindet station

Kun denne er der altså p. t. at sigte

Roebane viadukt under
Torrig-banen

efter, men det viser sig tilstrækkeligt. Knuste ruder og forfald præger stationen og pakhuset, men menneskehånd plejer dog nodtørfigt de gronne omgivelser, ses det. Bygningen er solgt til en enlig dame, der periodisk bor der.

Det tidligere privatpakhuis overfor - på sporens østside - ejes og benyttes stadig af Quade & Co., en lastbil holder der netop for læsning.

Så er alt som vanligt igen, d.v.s. at der i de foreliggende marker intet er at se, dog sandheden tro, kort forinden vi passerer en vej, er der en mindæmningsstump.

Atter bar mark med hurtigt følgende lille udgravning, igen en vej på tværs, og så - man tør næsten ikke tro på så store jordarbejder - en stor udgravning, oven i kobet næsten vegetationsfri og strækende sig helt til Birket trinbræt, der viser sig lige efter fornyet vejpassage.

Birket trinbræt

2 småskure på vegetationsfyldt plads er de levnedne minder her, og så går det videre vest om Birket by, hvor nogle gamle trælysmaster hjælper til med at fastslå forløbet, mens grussporet til højre mellem

husene over hovedgaden og videre ind i graven ikke lader sig finde. Ej heller roebanepassagen i niveau lidt længere nordude findes. Begge baner er borte. Signaldækning og »sikringsanlæg« var her ganske som på Knuthenlunds marker, jfr. foran.

Ledvogterhuset, hvor i sin tid led sikrede togenes passage over Kragenæs-Nakskovvejen, ligger nogenlunde som da, og man må i et øjeblik forvirring undre sig over, at der ikke her var billetsalg og trinbræt frem for det tidligere passerede trinbræt i den sydlige bykant.

Mellem passerende biler på stribe over vejen, kommer man ind på tydelig »banestribe«, der hurtigt ændrer sig til udgravning, venstresvingende og varende helt til banemøde før Torrig i km. 23,7.

Epilog

Det var rent korporligt vejs ende, og hertil kun følgende få facts om en bane, der levede og døde i det stille - jfr. de manglende billeder. Koreplansuddrag viser os, at der pr. 1/10 25 var 6 togpar (6,00-22,15) og med 1 daglig togkrydsning i Stokkemarke. 15/5 34 5 togpar (6,00-20,06), ingen krydsninger og endelig 20/9 38 5 togpar (6,00-20,30), stadig ingen togkrydsninger.

Tager vi arstallene 1925, 1930, 1935 og 1939, var tallet på fast ansatte således: 16, 17, 12 hhv. 11.

Damptog km: 15.898, 20.534, 6.043 hhv. 1.185.

Motortog km: 80.680, 94.875, 85.514 hhv. 86.322.

Gennemsnitligt antal aksler pr. tog: 4,8 - 4,4 - 4,5 hhv. 3,4.

Og endelig driftsresultatet: + 6.726, ÷ 5.944, ÷ 20.952 hhv. ÷ 30.534.

Et par morsomme småting kan vi vist også nå at få med, forinden vi slutter. F. eks. at motorbogieerne af de 2 MTJ motorvogne i 1952 af Frichs blev genanvendt i SBM nr. 6, mens løbebogierne i dag kører under HP CL 30.

Nu nævnte vi SB, lad os så også nævne, at denne bane i 1924 i 4 måneder lejede en dieselelektrisk motorvogn hos MTJ, idet der i leje betaltes et fast beløb pr. dag, dels 70 øre pr. km damp, som MTJ i den anledning måtte køre.

DIREKTE TIL OSLO . . .

AFG. AARHUS - SØNDAG - TIRSDAG - FREDAG kl. 16,00

PIER III : AARHUS
TELF. (061) ; 30233

DA-NO
Linjen

Aarhus Frugt Auktion ½

Telf. (061) 2 16 11

Godsbanegården - Skovgårdsgade - Århus

Hvad kom der så ud af turen – bortset fra et par benklæder til rensning og presning? Der kom indtrykket af, at sære lidt er at genfinde af denne.

Sære lidt når samtidig undtages selve bygningerne, der til gengæld er næsten

som de stod, da nøglerne drejedes om i 1941. Der kom også det ud af det, at skal en bane anbefales som emne til læsernes næste fodtur, så skal det ikke være MTJ, den er faktisk for svær at finde.

X.

OMB Odense-Middelfart-Brenderup

Fortsat fra side 75

Lidt historie

Vi har tidligere – under NFJ – tangeret det domæne, der hedder forudplaner, altså de baneplaner, der blev dyrket forud for den endelige rutefastlægning, og lad os tegne cirklen færdig og nøjes med denne ene tangent.

Lad os nøjes med at fastslå, at eneretsbevilling blev udfærdiget 22/6 1909, at »grundloven« var lov nr. 156 af 27/5 1908, samt at åbningsdato var 5/12 1911. Banelængden var 60,8 km, nemlig Odense-Middelfart 48,2 og Brenderup-Bogense 12,6 km. Middelfartdelen blev ved Lillebæltsbroens åbning i 1935 forlænget med 1,3 km. Udgift til baneanlægget 3.235.634 kr.

Materielt set – altså rullende materiel – var situationen fra starten således, at der blev bestilt 6 stk 1-C-1 tenderloko fra Henschel & Sohn, Cassel. Hos Arlöf A/B blev bestilt 5 stk. 2/3 kl. personvogne, 8 stk. 3. kl. personvogne, 3 post- og bagagevogne, 4 bagagevogne og 10 grusvogne, hos Scandia 25 åbne godsvogne samt hos Les Artéliers Metallurgiques, Bruxelles, 30 stk. lukkede godsvogne.

Landstationsbygningerne blev opført af bygningsentreprenorerne Brdr. Thommesen, Levring. Brenderup af tømrermestrene Christiansen og Johansen, Åhøjrup. For så vidt angår Bogense, Middelfart og Odense blev der etableret stationsfællesskab med NFJ hhv. DSB (i Odense var det dog til 2/12 1914 en interimistisk bygning).

DSB/OMB mellem Odense og Middelfart blev den private linie under verdenskrig 2 relativt hårdt ramt hvad sabotager angik, og flere af disse medførte tilmed om-

fattende afspøringsuheld, hvilke skal dog ikke her opsummeres.

Om økonomien kun dette, at på nær årene 1936-39 var der til og med 1947 overskud, samt at der på nær 2 år i hele tidsrummet 1911-1927 blev udbetalt udbytte til aktionærene (minimum 1 maksimum 2 %).

Køreplan

Inden banen forlades – lidt om køreplanen. Ikke generelt, men et blik i tjenestekøreplanen fra f.eks. 1957, for nu ikke at vælge en køreplan, hvor fremtidens mørke skyer muligt kan have præget udbuddet af tog. Altså 2/6 1957 og en almindelig hverdag.

Start fra Odense kl. 4,30 med godstog, Middelfart ank. kl. 8,00. Persontog fra Odense følgende klokkeslet: 7,55 – 12,10 – 14,20 – 16,55 – 18,54 og 23,20. Endvidere Brenderup afgang kl. 20,04½ mod Middelfart.

Den modsatte vej var der afgang fra Middelfart kl. 5,45 – 8,27 – 11,35 – 14,40 – 16,45 – 17,45 (godstog – Odense ank. 21,00) – og 21,25 samt endvidere 19,30 kun til Brenderup. Køretiden udgjorde stort set ca. 90 minutter, og der afvikledes på en sådan arbejdsdag krydsninger på følgende stationer: Veflinge, Gamby, Harndrup, Brenderup og Blanke. Brenderup-Bogense. Køretiden var her 20-25 minutter, og strækningen betjentes af 7 togpar, ingen deciderede godstog.

Epilog

Måske savner De noget eksakt om det rullende materiel, men dels skal det ikke være skåret over den samme læst hver gang, dels – og især – har de fynske vognforbund gjort det vanskeligt at skille ud og holde styr på de relativt store vognbestande, hver enkelt bane havde hegemoni over, så lad den til sin tid helt fyldestgørende DJK-bog (eller anden bog) om OMB løse denne opgave.

Så er der til slut kun at sige, at der i 1965 – ifølge Assurandørernes pressebureau – her i landet skete 557.982 anmeldte motorkoretøjskader, eller sagt på en anden måde, 1528 i hvert døgn.

Det kunne være interessant at vide, hvor meget større disse tal bliver efter – og måske også delvis i anledning af – 6 banenedlæggelser pr. 1/4 1966. Ca. 370 millioner kr. kostede disse »udskejelser« i 1965!

Togfører H. E. Slettemose

Godsekspedition »Jylland«

Esbjerg - tlf. (051) 2 10 39

Gælder det rejser ... så

VERDENREJSEBUREAUET

WAGONS-LITS//COOK

VESTERBROGADE 2A - V. - TLF. *14 27 47

ikke dyrere ... men bedre

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

Aarhus

HELGE PAULSEN

Aut. El-installatør
Harald Jensens Plads 1A
Århus - Tlf. 3 04 15

TRAULS

Erichsens eftf.
Vestergade 37 - Århus - Tlf. 3 66 44
Farveri og renseri
Grundlagt 1856

Kornhuset

Gl. Munkegade 2 - Århus - Tlf. 2 48 40
Alt i fugle - frø og korn
Stort udvalg i fuglebure
Fredag og lørdag bringes efter bestil.

SALON „ANJA“

v. Anita Johansen
Chr. Wærumsgade 4, Århus.
Tlf. 3 21 86

1. kl. moderne hårpleje -
individuel behandling

Kør ind til

MOBIL SELV-X

Skanderborgvej 100 - Århus
Telefon 44 74 09
Alle tiders og alle årstiders
BENZIN og MOTOROLIER
Stort udvalg i autotilbehør

Nørgaard's Boghandel

v. Roar Madsen
Banegårds Plads 16 - Århus
Tlf. 2 60 36
Bøger - papir - kontorartikler

K F U M Cafeteria

Klostergade 37, Århus. Tlf. 2 14 16
Selvbetjening - god veltillavet mad
dagens middag - alt til små priser
Selskabslokaler forefindes

Det kvikke hjørne ...

Søren Rasmussens Eftf.

De Mezasvej 9, Århus. Tlf. 2 79 03
1/1 sherry: FAD NR. 6 kr. 16,75

PALADS Teatret

Århus - tlf. 6 83 00

Vi mødes i

E-B-M

og **BUKSEKÆLDEREN**
Østergade 1 - Århus - Tlf. 2 17 77

PARFUMERIET

Ny Munkegade 18-20 - Århus
Telefon 2 72 08
Stort udvalg i alle førende
præparater som DUBARRY m. fl.
Sæber - strømper

FØLG GULF-STRØMMEN til -

GULF Service Station

ved Østbanegården, Århus
Telefon 3 00 05
Benzin - olie - vask - smøring
Quick service

LANGENÆS FARVEHANDEL

Butikstorvet
Skanderborgvej 20, Århus, tlf. 4 54 00
Alt i farver - lakker - tapeter
og tæpper

Rosengårdens Bageri

v/ Kirkegaard Sørensen
Silkeborgvej 34 - Århus - tlf. 2 71 62
1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages. - Åben søndag

GULF service

H. Jensens Plads - Århus - tlf. 3 42 31
Benzin - olie - smøring - vask
Quick service

Kronborgs Farvehandel

Farver - tapeter - rullegardiner
Gulvbelægning
Nrd. Strandvej 15 - Risskov
Tlf. 7 95 50

Korset Specialisten

Dagmar Schultz Petersen

KAWO korsetter

Ryoesgade 28 - Telf. Århus 2 40 28

„GOURMAND“

v. KOK - H. C. Sand Nielsen
Sdr. Ringgade 3, Århus. Tlf. 4 78 60
Smørrebrød - varme retter
Diner transportable
Ring venligst og lad os tale om det

Aarhus Bedemands- og Begravelsesforretning

H. J. Madsen
Ring til 2 28 66
(også søn- og helligdage form.)
Jægergårdsgade 17-19, Århus

Slagtermester

Erik Boysen

Jerichausgade 9, Århus. Tlf. 2 70 79
1. kl. kød - flæsk - hjemmel. pålæg
Prøv vor medister

Michelsen's Eftf.

S. K. Karlsson
Frederiksgade 1 - Århus C
Tlf. (0 61) 2 47 46
Fineste stempel- og gravørarbejde
Navneplader - Formarbejde

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

Skernevj 2 - Århus - Tlf. 2 89 09
Kun 1. kl.s mejeriprodukter
Brød - øl og sodavand

SALON „ISA“

v/ Gerda Sørensen (ny indeh.)
Kirkestræde 3 - Viby Jyll.
Telefon 4 34 04
1. kl.s moderne hårpleje
Prøv vor fine holdbare permanent!

KNITTAX håndstrikkeapparat

Vestergade 19, Århus. Telf. 3 42 89
Stort udvalg i de førende kvaliteter
i håndstrikketgarn. Alt strikkearbejde
udføres gerne efter Deres mål og
ønske.

Servicestation

v. Karl G. Andersen

Østbanen - Århus - Tlf. 2 87 86
Benzin - olie - smøring
Autotilbehør - 1. kl. service

Privatbane-

nytt...

Odder (H-NHJ). En gårdejer fra Hobro kørte i juli måned i fjor mod toget på Parkvej-overskæringen i Odder. Ved underretten blev han idømt en bøde på 600 kr. Ved vestre Landsret blev han foruden bøden på 600 kr. tillige frakendt førerbeviset i seks måneder. Han forklarede, at han havde set blinklyset, men troede det markerede en fodgængerovergang!

Chaufførpersonalet

fra alle tre baner overgik til DSB som chauffører. Det drejede sig om ca. 30 mand. En del af banernes motorførere har erhvervet det store førerbevis og overtages derefter af DSB som chauffører.

Hvordan med banernes materiel?

I en samtale med Fyns Tidende fortæller direktør A. Pedersen for de tre nedlagte baner:

– Der vil nemt kunne opstå en vanskelig situation med henblik på materiellets afsætning, da de seks baner, der standsede den 1. april alle retter deres særlige opmærksomhed mod eksisterende privatbaner. Statsbanerne er nemlig ikke særlig interesseret i at overtage materiel fra privatbanerne, dels fordi det ikke svarer til de krav, DSB stiller til sit materiel, og dels fordi det som oftest ikke kan betale sig for statsbanerne.

– Hvad skyldes det?

– Det skyldes, at statsbanerne har andre maskiner end de fleste privatbaner. Det kan økonomisk set ikke forsvares at have flere forskellige firmaers maskiner, jeg tænker her overvejende på trækraften.

– Hvad skal afsættes?

– Lad os tage de tre baner hver for sig.
– Kertemindebanen har 2 damploko, 5 motorvogne, 1 skinnebus, 7 personvogne, 3 postvogne og 45 godsvogne. Nordvestbanen har 3 damploko, 6 motorvogne, 1

skinnebus, 17 personvogne, 6 postvogne og rejsegodsvogne samt 68 godsvogne. Nordfynske bane har 2 damploko, 2 motorvogne, 4 skinnebusser, 8 personvogne, 6 post- og rejsegodsvogne og 33 godsvogne.

Derudover skal banelegemet udbydes. Det drejer sig om 136 km skinner i alt. Skinnerne skal formodentlig udbydes til skrothandlere og entreprenorfirmaer, der eventuelt kan bruge dem som tipvognsskinner. Vi regner også med, at svellerne vil være af interesse for entreprenorfirmaer, bl. a. til vejudlægning.

– Hvad kan sælges til privatbanerne?

– Vi regner med at kunne sælge det meste af trækraften med undtagelse af damploko. Alligevel vil det volde os kvaler netop på grund af de store tilbud på likvidationsmateriel, de fortsat eksisterende privatbaner får i år.

– Hvornår regner De med at have overstået likvidationen?

– Likvidationsperioden er fastsat til fire år, begyndende 1 april i år, men vi regner med at have overstået den inden for tre år.

– De sagde før, at De ikke regnede med at kunne sælge damploko. Hvilken skæbne vil disse romantiske »antikvitet« lide?

– Det tør jeg ikke sige på indeværende tidspunkt. Men vi er i al fald ikke særlig begejstret for at skulle lade dem gå til ophugning, fordi skrotprisen for tiden er så lav, at dette ikke ville indbringe stort.

– Hvad koster et damploko?

– Jeg vil nødig sætte alt for store forventninger til skrothandlerne, så derfor må jeg nok hellere tie stille.

MODEL JERNBANE

Vore militærbaner II

Denne artikel er en direkte fortsættelse af vor omtale i februar-nummer af Vestenceinten og den bag denne liggende militærbane:

1902. I marts nedsættes en kommission, der til sidst indstiller, at Københavns landbefæstning ikke skal indgå i den kommende forsvarsordning, hvilket i rigsdagen forårsager en strid blæst i årene fremover.

1909. Rigsdagen vedtager omsider, ganske vist langt fra enstemmigt, at nedlægge landbefæstningen så snart, man havde noget andet at sætte i stedet. Trods divergerende opfattelse blandt tingets medlemmer, var alle klar over, at landbefæstningen, uanset hvordan man end bedømte dens værdi, havde en ikke ringe militær slagkraft, hvorfor man først ville opbygge 12 disponible årgange.

Man kunne altså ikke straks eksekvere dødsdommen over landbefæstningen, men fattede året 1922 som tidspunktet for dens ophævelse.

1914. En ny situation opstår ved verdenskrigens udbrud. En række feltbefæstningsarbejder og en tidssvarende udbygning af installationer m. v. sættes i gang.

1918. Ved krigens ophør den 11. nov. standses al aktivitet med eet slag. Og nu kan det pludselig ikke gå hurtigt nok med nedlæggelsen.

1920. Ny lov vedtages. Landbefæstningen skal øjeblikkelig nedlægges. Alle anlæg med undtagelse af de fornødne lokaliteter til underbringelse af skyts og ammunition afleveres til ministeriet.

I de næste 43 år er Vestenceinten lukket område, og der opstår et stykke uberørt natur med et rigt dyreliv. Harer, agerhøns, gråænder og fasaner lever her

Fredericia Byes og Omegns
Spare- og Laanekasse

Arbejdernes Landsbank

ESBJERG AFDELING

DE FÅR RÅD NÅR DE GÅR I BANKEN

Fredericia

MOBIL SELV-X

Norgesgade - Fredericia - Tlf. 2 03 02
Benzin - olieskift - smøring - vask
1. kl.s service
Stort udvalg i autotilbehør

Fredericia Smørrebrød

Danmarksgade 45 - Fredericia
Telefon 2 42 40
Anretninger - selskabssmørrebrød
Madpakker - grillstegte kylinger
De ringer - vi bringer

Servicecenter

v/ A. C. Godballe
Vesterbrogade 6, Fredericia
Telefon 2 04 02
Minutvask - Smøring - Olieskift
Stort udvalg i auto-tilbehør
Vi er specialister i POLERING

... altid hos SPETZLER

Urmager - Guldsmed - Optiker
Telefon 2 02 80 - Fredericia

Kør altid ind til -

MOBIL SERVICE

v/ A. Dahl Rasmussen
Egeskovvej 119 - Fredericia
Telf. 2 47 14
Benzin - olie - vask - smøring
Stort udvalg i auto-tilbehør

Diabetiker brød

Vesterbrogade 34, Fredericia
Tlf. 2 10 06

Salon „LIKA“

v/ Ingelise Frederiksen
Jyllandsgade 71 - Fredericia
Tlf. 2 03 41
1. kl. moderne og nobel hårpleje
Individuel behandling

KOLONIALLAGERET

v. Skou Larsen
Sjællandsgade 82 - Fredericia
Telefon 2 07 95
Kolonial - vine - tobak - delikatesser
3% rabat på alle varer

Vejle

Conditoriet „VISSINGHUS“

v/ H. A. Nyeman
Vissinggade 2 - VEJLE - Tlf. 2328
Byens førende conditori
Kun det bedste i brød og kager

Vi spiser på ...

Restaurant „BORGVOLD“

Borgvold 8, Vejle. Tlf. (0581) 21 43
Et 1. kl. madsted med rimelige priser

S A I

Skandinavisk Akkumulator Import

v/ K. Møller Jensen
Kolding Landevej 31, Vejle. Tlf. 6969
Akkumulatorer til alle formål

Vardevejs Kiosk

v/ A. Erhardt
Vardevej 44 - Vejle - Tlf. 2826
Aviser - uge- og månedsblade
telegrammer - TIPSTJENESTE

Inge Iversens Frisørsalon

Tønnesgade 5 - Vejle - Tlf. 944
Den fuldendte hårpleje -
i nyindrettede og moderne
omgivelser

JUTTA Salonen

v/ Lise Andersen
Vardevej 5 - Vejle - Tlf. 2986
Skånsom og holdbar permanent
Velplejet hår giver velvære

KAJDI's Bageri

Tofts eftf.
Gulkrog 33 - Vejle - Tlf. 443
Altid lækkert brød og kager
Kransekage og konfekturer

GAVEÆSKEN

Latinergården - VEJLE - Tlf. 1237
Keramik - kunst - stoftryk
Gaveartikler

Vejle

DELICIA Cafeteria og Kro

Vestergade 17, VEJLE. Tlf. 6522
Dagens middag kr. 4,00
Smørrebrød og kaffe

Vor leverandør er ...

Hans Jørgen's Kolonial

Vardevej 50 - VEJLE - Tlf. 2085
1. kl. kolonial - konserves - vine
og tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe

TEATER KIOSKEN

v/ Sv. Aa. Brogaard
Dæmningen 28, Vejle. Tlf. 1010
Cigarer - tobakker - vine - spiritus
Stort udvalg i rygeartikler

Vi kører til ...

MOBIL Service

Mekaniker Stramdahl Pedersen
Boulevarden - VEJLE - Tlf. 6895
Benzin - olie - vask - smøring
1. kl.s reparationer udføres

MØBELPOLSTRER

K. E. BRUUN
Nørregade 5 - Vejle - Tlf. 5932
Skal Deres møbler have nyt stof
eller repareres? Så ring til os!
Kommer overalt og viser tilbud
u. forb.

RADIOHUSET

v. Villy Nielsen
Vesterbrogade 19, Vejle. Tlf. 4121
NEUTROFON radio og TV
Reparationer udføres.

En ny frisør - en ny fornemmelse
også De skulle prøve hos FRISØR
J. BOJSEN

Vissinggade 6 - VEJLE. Tlf. 6521

deres rolige liv, kun i kamp med deres naturlige fjender, ræv og grævling.

Den dybe voldgrav er et eldorado for de enkelte lystfiskere, der har fået tilladelse til at fiske her.

1963. Dette år vedtages ved lov at åbne Vestenceinten som rekreativt område for befolkningen.

Herefter skal området nord for Roskildevej til Utterslev Mose omdannes til park, hvortil de omliggende kommuner skal ofre ialt 1,9 mill. kr. Københavns kommune således 1,1 mill. kr., Rødovre 450.000 kr. og Glostrup 350.000 kr., dels til indhegning, dels til andre arbejder.

Det er meningen at åbne strækningen syd for Roskildevej på lignende betingelser. Det sidste stykke til Køge bugt, hvor Avedørefortet ligger, åbnes ikke.

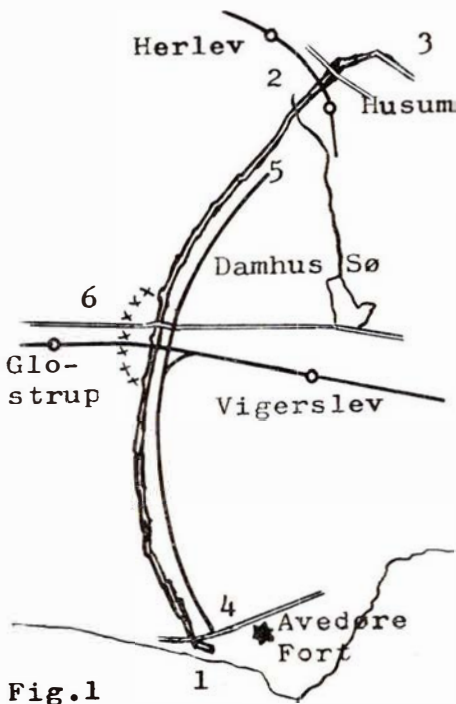

Fig. 1

Vestenceinten ved København

På fig. 1 har vi en oversigt over Vestenceinten med tilhørende militærspor. På

figuren er selve Vestenceinten betegnet med tallene 1-2, voldens fortsættelse, den såkaldte Husumenceinte med 2-3, og militærsporet med 4-5. En kæde af armeringsarbejder, den såkaldte Vibeholmstilling med 6. Denne bestod af nedgravede stillinger, skyttegrave og løbegange samt pigtrådsspærringer, og skulle dække vestbanens gennemskæring af fæstningsvolden.

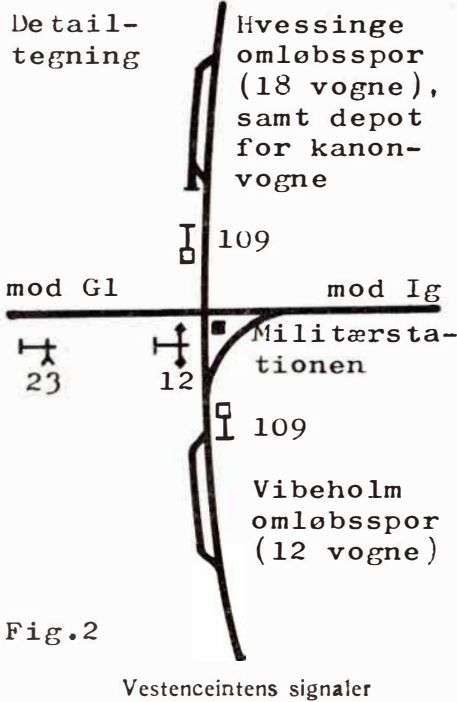

Fig. 2

Vestenceintens signaler

Fig. 2 viser skematisk militærsporets krydsning med vestbanen, forbindelsespor og sidespor. Sidstnævnte er gengivet efter gamle DSB-optegnelser, men i hvert fald vides »Hvessinge Omløbsspor« at have haft mere end ét spor; hvor mange er dog en godt bevaret militær hemmelighed.

De på fig 2 anførte tal er de pågældende signalers numre i de daværende signalreglementer.

Nærmere forklaring i det følgende. I gamle DSB-reglementer kan man spo-

re militærbanen og de jernbanemæssige sikkerhedsforanstaltninger, der har været truffet. Således fortæller ordreserie F (Almindelig samling af ordre og bestemmelser m. v.) årgang 1889:

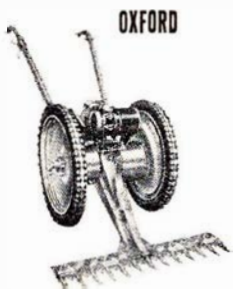
Kjøbenhavn, den 31. maj 1889:
Ved militærstationen øst for Glostrup er der anbragt følgende faste signaler:

1 mastesignal med 2 arme for hovedbanen.

1 fremskudt signal vest for stationen.

Mastesignalet har kun betydning som almindelige mastesignaler (optiske signaler) på fri bane; det fremskudte signal supplerer mastesignalet mod vest, således at hint viser signal for langsom kørsel, når dette viser faresignal.

Endvidere findes der ved stationen anbragt 2 signaler med firkantede skiver ved militærsporets krydsning med hovedsporene, nemlig 1 på nordsiden og 1 på sydsiden af hovedbanen. Disse signaler har ene og alene betydning for færdslen på militærsporet. Vises der fra et af disse signaler fuld skive (i mørke rødt lys), må tilsvarende stationsmærke ved militærsporet ikke passeres (det nord for hovedbanen i militærsporet værende sporskifte vil da samtidig være aflåst til sidesporet). Vises der skivens kant (i mørke hvidt lys), tør militærsporets stationsmærke passeres (det ovennævnte sporskifte vil da være uaflåst).

Den originale **ALLEN-TRAKO**
førende græsslåmaskine
for de mest krævende arbejder
Nu også ALLAN-OXFORD

SPECIALFABRIK TRAKO
FRIMODT KONNING - PJDSTED
Telefon-nr.: 160 i Bredstrup ved Fredericia
Kaldenr.: 059-40599

Horsens

CITY Skotøjsmagasin
Graven 4 – HORSSENS – Tlf. 2 15 08
KVALITETSFODTØJ
til rimelige priser

Solgårdens Kiosk

v/ P. Johansen
Frederiksgade 92 – Horsens
Telefon 2 27 84
Aviser, dag- og ugeblade,
telegrammer
Stort udvalg i lommeromaner

Forsamlingsbygningen

Restauratør O. Madsen
Kildegade 8-10 – Horsens
Tlf. (066) 2 13 06
Anbefaler restaurant og selskabs-
lokaler

Vi mødes på ...

RUTEBILKAFFEN

Gl. Jernbanevej 5 – HORSSENS
Telefon 2 50 76
Et 1. kl. madsted – Frisklavet kaffe

Skal vi hygge og more os – så

ZANZIBAR

v/ Greta og Emil Poulsen
Havnen 9 – HORSSENS
Tlf. 2 51 46 og 2 72 56
Vi serverer en fin platte
Lækkert smørebød
Musik og dans 20-2

Nordbyens Autoværksted

v/ Mogens Hansen
Stefansgade 49 – HORSSENS
Telf. 2 79 12
1. kl. reparation og opretning
af alle vogntyper
Olie og smøring

Jason LÆDERVARER

Rejseartikler
Søndergade 44 – HORSSENS
Telefon 2 47 48

HORSSENS BANK

Aktieselskab
Søndergade 18-20 – Horsens
Telefon *2 12 00

Silkeborg

Vi anbefaler et besøg i
Banegårdsrestaurationen
Silkeborg. Tlf. 717

Spare- og Laanekassen for Silkeborg og Omegn

Tlf. 416 – 417 og 410. Postgiro 7863
Mandag-fredag kl. 9.30-12.30 og 14-16
Fredag tillige kl. 18-19.30
Lørdag lukket

Ringgaard's KONDITORI

Vestergade 15 – Silkeborg. – Tlf. 264
Kendt for sin gode mad.
Altid frisklavet kaffe

„LANDSBYEN“

v/ K. Nellemann Rasmussen
Søndergade 22 – Silkeborg
Telefon (681) 2960
Stedet, hvor man mødes ...

Søndergade 1, Silkeborg. Tlf. 1946
Alt i

dame- og herrekonfektion

Det er på 1. sal – derfor billigere
Konto oprettes gerne

SEJS Smørebød

v. Curt Vase
Silkeborgvej SEJS, tlf. Silkeborg 6058
1. kl. smørebød – luxusanretninger
De ringer – Vi bringer

Anton Andersen

Amaliegade 4 – Silkeborg – Tlf. 3169
Sydfrugter – grønt – blomster
og fineste sorterede frugter

Vore damer går til ...

Salon ADDI

v. Finn Espersen (ny indeh.)
Hostrupsgade 19, Silkeborg – Tlf. 411
1. kl. individuel hårpleje

ESSO Service Station

TVINGSTRUP – Tlf. 135
Benzin – olie – vask – smøring
1. kl. service.
Reparation af alle vogntyper.

Hjørring

TEX / DUN

v/ Erik Christensen
Stokbrogade 3, Hjørring, tlf. 105
Det hele store udvalg i
gardiner og sengeudstyr

J. B. Christensen

Bispensgade 79 - Hjørring
Tlf. 2128
Cigarer – tobaksvarer – vine og
spirituosa. Alle rygeartikler

MOTORHUSET

Korsgade 8 – Hjørring – Tlf. 424
Stort udvalg i cykler og autocykler
1. kl. reparationsværksted
Spec. Cylinderudboring

LIGKISTER OG LIGSENGE

Kørsel med egen ligbil
H. FLENSTED
Jernbanegade 10 – Hjørring
Tlf. 212 og 3443

Schweizer Conditoriet

Strømgade 3, Hjørring, tlf. 3500
– her spiser man godt og billigt.
Vore hyggelige selskabs- og
mødelokaler anbefales.

Brønderslev

TOVE Broderi

Algade 4 . Brønderslev . tlf. 2 13 32
Stort udvalg i broderiartikler

MÜLLER Specialoptik

Bredgade 14 – Brønderslev
Tlf. 2 03 75
OPTIK – BRILLER

LANDBOSPAREKASSEN

RIBE – BRAMMINGE

En meddelelse i samme ordreserie dateret den 18. juli 1889 oplyser, at der nu er etableret blokpost ved sporet.

Af »Danske Statsbaners Stations- og Strækingsanlæg 1915« fremgår det, at de to mellem Vigerslev og Glostrup liggende blokposter, posten ved Brøndbyøstervej og posten ved militærstationen, har været skiftevis i brug.

Brøndbyøsterposten har været i anvendelse, når militærstationen har været lukket, og omvendt.

På fig. 2 giver vi en skematisk opstilling af de signaler, der har været anvendt:

Signal nr. 12 (ref. til »Almindeligt signalreglement 1903«) er et mastesignal på fri bane, bestående af en mast med en arm til hver side, altså en arm for hver køre-retning.

Vandret arm (normalstilling), i mørke suppleret med rødt lys: »Stop«.

Arm hævet 30°, i mørke suppleret med grønt lys: »Kør«.

Signal nr. 23 (ref. til »Almindeligt Signalreglement 1903«) er et lavt énarmet mastesignal; altså et ganske almindeligt frem-skudt armsignal, som vi også har dem i dag.

Vandret arm (normalstilling), i mørke suppleret med fast brandgult lys: »Kør langsomt« (det efterfølgende signal viser »Stop«).

Arm hævet 30°, i mørke suppleret med fast grønt lys: »Kør« (det efterfølgende signal viser »Kør«).

Nord og syd for krydsningen med statsbanernes spor var ved militærsporet anbragt såkaldte »overkørselssignaler«.

Signal nr. 109 (ref. til »Reglement for lokale signaler«, Sjælland-Falster) er et signal, der anvendes for krydsende baner af underordnet betydning. Signalet er et mastesignal med en drejelig kvadratisk træflade.

Fuld skive mod tog, i mørke suppleret med rødt lys: »Krydsning forbudt«.

Drejes signalet 90°, får vi således signal nr. 110:

Skivens kant, i mørke suppleret med fast grønt lys: »Krydsning tilladt«.

Som tidligere nævnt var signalerne for militærstationen kun gyldige, når stationen var i brug. Signalerne 109/110 var endvidere kun gyldige for tog på militærsporet.

J. B. Dyrkilde.

skyer, kan blive en dramatisk baggrund for landskabsbilleder. Hvis De er så heldig at have et kamera parat, når en tor-denbyge passerer byens hovedgade, vil De kunne tage nogle virkelig menneskelige interessante billeder af folk, der styrter af sted for at komme i torvejr, maser med at få slået deres paraplyer op, eller simpelthen bliver gennemblødt i det voldsomme regnskyl. Har De en telefotolinse, vil den gøre det lettere for Dem, fordi De da fra et sted, hvor der er læ, og som er godt beliggende, lettere vil kunne »fange« nogle gode situationer. Parker, haver og skove er fyldt med gode emner til nogle særprægede billeder lige efter en byge, medens vanddråber endnu sidder på blomster og blade, og i skoven findes en art diset atmosfære, der skaber en egen stemning. Men overse ikke mulighederne for at få nogle gode nærbilleder og vidvinkel optagelser, foruden de mere almindelige optagelser.

Vandpytter, midlertidige små søer eller regnvandet, der strømmer langs rende-stenene, tiltrækker ungdommen som magneter, og her er et vågent øje og en hurtig finger på udloseren nødvendig, hvis man vil have nogle morsomme billeder af børnenes vandpantomimer. Her kan nemlig alt ske.

Nærbilleder får en helt anden dimension efter et kraftigt regnskyl, når de våde gader og fortove glinser af det reflekterende lys fra de store vinduer, neonskiltene og trafiksignalerne. Sådanne billeder fra en aften i byen efter en kraftig byge er særlig virkningsfuld i farver. Men pas på, at De ikke får vanddråber på linsen, det kan forårsage fortegninger og uskarphed på billederne.

En solblænde kan hjælpe til at undgå sådanne besværligheder ved at holde linsens overflade tør; linsepapir eller bløde ansigtsservietter, brugt med forsigtighed for at undgå ridser i glasset, vil holde linsen fri for dråber, hvis nogle trods alle forsigtighedsregler, alligevel skulle sætte sig på den. Undgå da så vidt muligt at kameraet bliver vådt, hvis De fotograferer i regnvej, da De kan risikere, at det

FOTO hobby

De kan godt tage gode billeder i dårligt vejr

Regn, tåge, blæst ... sommervejrets uvelkomne ledsagere, giver ikke gennemsnitsamatoren lyst til at tage kameraet frem og fare udendørs for at fotografere. Men sandheden er, at der under sådanne, det skal villigt indrømmes, ubehagelige vejrforhold, findes masser af gode og spændende motiver, der kan appellere til den fantasifulde og årvågne mand bag

kameraet, selv om der kan være en vis risiko for, at han og hans udstyr kan tage lettere skade. Denne risiko kan dog, ved passende omhu, begrænses eller undgås, og vil blive rigeligt belønnet med nogle særprægede og spændende billeder, der trods besvær og ulejlighed med at få taget dem, er det værd. Lad os lige se på de forskellige billedmuligheder:

Regnvej:

En mørk himmel med drivende sorte

Gå i

**DEN SJÆLLANDSKE
BONDESTANDS
SPAREKASSE**

- også når det gælder lønningskonto

En konto i Bondestandens Sparekasse kan benyttes ved alle Sparekassens 119 kontorer, der er spredt over hele Sjælland

— ogsaa Deres flamme

BRABRAND

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

Herning

SHELL Service

v/ Egon Ørving
Vestergade 58 – Herning – Tlf. 987
Benzin – olie – service.
Shell olie – vask – smøring
Quick service.

Vestergades Kødforsyning

v/ Willy Pedersen
Vestergade 21 – Herning – Tlf. 396
1. kl.s kød og pålæg
Hjemmel. pålæg til dagens pris

E. K. KLAUSTRUP

Sygeplejeforretning
Stort udvalg i toiletartikler
Gummistrømper – Kameluidsvarer
Bethaniagade 5, Herning, tlf. 4210

Rutebilstationens Kiosk og Restauration

v/ Henry Christensen, Herning
Aviser – tobak – chokolade
En god kop kaffe – mens De venter

Herning Bremse- og Koblingservice

Akaciavej 3 – Herning – Tlf. 4560
Motorer – ombytningskoblinger
Tryklejer og bremser til alle mærker

ORLA's Bageri

Hj. af Fyensgade og Viborgvej
Herning
Altid frisk og lækkert brød og kager
Bestillinger modtages. Tlf. 5240

PERAWIN Renseri

v/ Urban Nielsen
Bredgade 52 – Herning – Tlf. 1743
Omhyggelig og skånsom rensning
af uniformer og civilt tøj

MINI RADIO

Vestergade 17 – Herning – Tlf. 5717
RADIO – TV – Stereoanlæg
Fabriksanlæg
Stort udvalg i de kendte mærker
og så – er vi nemme at handle med!

Herning

BRILLER ...

J. Hannibal

Skolegade 3 – Herning – Tlf. 4743
Synsprøver udføres
Gerne efter aftale

Radio eller TV – så ...

VILSTRØM

Fynsgade 10, Herning. Tlf. 4232
De forende mærker på lager
Tilbud gives uden forbindelse.

Tandlæge

ERIK UHRENHOLT

tandlæge Orla Kristrup's efft.
Bredgade 11 – Herning – Tlf. 3280
Konsultation kl. 9–17, lørdag 9–12

Herning

Traktor- & Maskinforretning

Rønnebærvej – Herning
Tlf. (071) 2888 – 2843

Skive

Poul Hansen

Brdr. Hendricsens efft.
Vestergade 16 – Skive – Tlf. 2550
Nye og brugte instrumenter
Stort udvalg i noder

SKIVE RUTEBILSTATION

Telefon 10 – 30

FRANK'S AUTO-VÆRKSTED

v/ Frank Hansen
Resenvej 33 – SKIVE – Tlf. 1274
1. kl.s reparationsværksted
for alle bilmærker
BP – benzin – smøring – service

Thinggades Kaffe- og spiserestaurat

v/ Anna Nielsen
Thinggade 11 – SKIVE – Tlf. 1007
Et 1. kl. madsted
– altid et besøg værd

Ikast

Bagermester E. WADT

Østergade 16 – Ikast – Tlf. 5 13 68
Byens lækreste brød og kager
Bestillinger modtages

„GRØNTORVET“

v. Agnes og Peter Nors
Vestergade 19 – IKAST
Telefon 5 16 93
Alt i årstidens frugt og grønt
Blomster – buketter – dekorationer
Medl. af BLOMSTERGAVEN
Sender overalt

Ikast Slidbanefabrik

Ejnar Madsen
Østergade 26, Ikast. Tlf. 5 11 40
Stort lager af dæk med slidbaner,
så De kan bytte omgående

Nykøbing Mors

VIKTOR KJELDEN

Lindevej 16 – Nykøbing Mors
Tlf. 2 09 36
Fyringsolier

Nørregades Møbel- og Tæppelager

v/ Holger Jensen
Nørregade 23, Nykøbing Mors
Tlf. 2 03 64
Stort udvalg i møbler og tæpper.

EJBY'S KOLONIAL

Højbro 36 – Nykøbing Mors
Tlf. 2 00 08
Stort udvalg i kolonial – konserves –
vine – spirituosa og tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe

Deres Tøjekspert

A. P. Henriksen
Torvegade 3 – Løgstør – Tlf. 117
Kvalitet i top – priser i bund!

Fuglebakkens K-MARKED

v/ Bent Sørensen
Vibevej – HOBRO – Tlf. 2 19 19
Kolonial – konserves – vine –
spirituosa
1. kl.s kød – flæsk og pålæg
Et godt og billigt sted at handle!

tager skade indvendigt. Tør eventuel væde af straks med en ansigtserviet eller en klud, når De er færdig med at fotografere. Kameratasken og linse-dækslet sørger for at Deres kameraudstyr holdes tørt, indtil De skal bruge det.

Tåge:

Både dag og nat giver tåge muligheder for spændende og dramatiske billeder. Tæt tåge, der ligger som en dyne over byer og landskaber får de til daglig så velkendte huse eller partier til at antage et helt nyt udseende, specielt om aftenen. Pas på at De ikke overeksponerer på grund af tågens lysspredende virkning; hvis De bruger måler, tager De et billede med den blænde, måleren viser; hvis De ingen måler har, må De vælge blænde efter Deres egen bedømmelse, og i begge tilfælde tage et billede med en blænde mere og en blænde mindre, end måleren viser eller De selv har valgt. Dermed skulle De være sikker på at have garanteret Dem mod den ovenfor nævnte virkning af tågen. Noget af det mest generende ved fotografering i tåge, er fugtigheden der sætter sig på kamera og tilbehør. Det ordnes ved at aftørre med en ansigtserviet eller en blod klud. Husk også, at sigtbarheden er dårlig i tåge, så hvad enten De går eller kører under Deres søgen efter nogle gode motiver, så vær opmærksom og udvis forsigtighed.

Blæst:

Træer, der bøjer og svajer i en kraftig brise, fodgængere, der på gaden skubbes frem af vinden, skumpiskede bølger, der ruller mod en kyststrækning – det er blot nogle få eksempler på spændende motiver i blæsevejr. Små fartøjer, der forankret ligger og hopper op og ned, eller et skib der kæmper sig frem gennem hård bølgegang lidt ude fra kysten, er glimrende dramatiske motiver; også her vil en telefotolinse være en god hjælp til at få nogle dramatiske nærbilleder af sådanne scener. Ved fotografering nær ved havet og i kraftig blæst, må man være ekstra påpasselig for at undgå at kameraets metaldele angribes af saltvandet. Hav derfor altid en blod klud eller en forsyning af ansigtservietter ved hånden, så De

kan holde tingene tørre. Sand, der flyger, er særlig skadelig for linsernes overflade, lad derfor kameraet blive i tasken med linsedækslet på lige til det øjeblik, De er klar til at fotografere. Et stykke tyndt plasticfolie egner sig glimrende til at pakke kamera, ekstra linser og andet tilbehør ind i.

Hvis De betragter Deres kameraudstyr som »steriliserede instrumenter«, der kun bør bruges når forholdene er ideelle, så er fotografering under dårlige vejrforhold ikke noget for Dem. Er De derimod villig til at risikere, at De og Deres kamera bliver lidt våde og gennemblødte mod til gengæld at få nogle interessante, karakteristiske og ofte meget spændende billeder, så gå ud i regn, tåge og blæst i løbet af foråret og sommeren, nat så vel som dag, og tag nogle gode billeder. (Fra Kodak Nyt).

Knud Sidal.

☆

Mørkekammertips

Der er lyse pletter på billedet.
Pletternes rande er rødlige.

Årsag:

Det er ganske tydeligt stænk fra fikserbadet. De forårsager – især ved brunt fremkaldende papirer – gulslør.

Mørke pletter i form af stænk eller dråber på billedet.

1. årsag:

Efter at papiret er blevet eksponeret, er der kommet vandstænk på overfladen. De får hinanden til at kvælde op, så at fremkalderen lettere trænger ind i emulsionen og ved for kort fremkaldelse efterlader synlige mørke pletter. Hvis vanddråberne virker i længere tid, efterlader de lyse pletter. Forholdet mellem indvirkningstiden og vandstænkenes farve er ikke det samme ved bromsølvemulsion som ved klorølvemulsion.

2. årsag:

Fremkalderstænk efter eksponeringen. I øvrigt som angivet under årsag 1, blot kan der i givet fald ligeledes optræde luftslør. Ved Agfa papirer og Agfa fremkaldere kan der ikke optræde luftslør.

3. årsag:

Meget stærkt fortyndet fikserbad kan ligeledes virke som vand.

4. årsag:

Et udpint afbryderbad, der på grund af det indslæbte alkali har mistet syreindholdet, har samme virkning som vand.

5. årsag:

Stænk fra sodabadet, der helst skal anvendes efter fikseringen for at neutralisere syren i fikserbadet. Hvis man arbejder med en ældre fremkaldere, forøges aktiviteten af denne fremkaldere dér, hvor stænkene fra sodabadet rammer.

»Agfa fiksesalt« 4,5 kg (til 35 liter) le-

De Skulle Bruge

KAMERERA OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

Vestjysk Fotocenter

Vestergade 17 – Lemvig – Tlf. 2 03 06
Alt i foto og fotoudstyr
Konto oprettes gerne

IMPORTKOMPAGNIET A/S

Kalundborg - tlf. *33

Kul . Koks . Briketter . Brændselsolie . Oliefyrringsanlæg

Feriefilm - fotoudstyr og Deres nye kamera

køber De med fordel og sagkyndig service hos

FOTO SPECIAL - Vimmelskiftet 47

— midt i Københavns hyggelige gågade

Holstebro

BOJSEN's AUTO

Broagervej 1, Holstebro – Tlf. 2 20 32
Ved køb af nye dæk –
gratis hjulafbalancering!

Vore damer anbefales –
salon „IRENE“

Viborgvej 13, Holstebro – Tlf. 2 23 42
1. kl. moderne hårpleje
Individuel behandling

STRØGETS Gardiner

Nørregade 27, Holstebro – Tlf. 2 02 66
Stort udvalg i moderne kvaliteter
og mønstre.
Lige klar til ophængning!

VEEDOL service station

Struervej (hj. af Hunsballevej)
Holstebro – Tlf. 2 37 02
Benzin – olie – vask – smøring
Quickservice

Charcuteriet

Gourmet

— stedet for den gode smag. Danmarksgade 2,
Tlf. (074) 2 03 79 - v. O. Dejligbjerg

Alt i hjemmetilberedte sild
Stort udvalg i dansk og udenlandsk
konserves – oste – krydderier

GULF SERVICE

Herningvej 77, Holstebro. Tlf. 2 26 72

Birgit Christiansen

1. kl. pensionat

Danmarksgade 5 – Holstebro
Altid god og veltillavet mad
Telefon 2 37 82

Holstebro

PYROX Damesalon

Aase Hjørnegaard
Stationsvej 22 – Holstebro
Telefon 2 22 42
(overfor banegården)
Alt i moderne hårpleje
Skånsom og holdbar permanent

Stedet, hvor velklædte mødes –

Erik Ribert Hansen

Skræddermester
Struervej 15, Holstebro – Tlf. 2 16 69
Uniformer konfektioneres efter mål
Selskabstøj udlejes

Banegårdskiosken - Holstebro

v/ Tage Skjød Pedersen
Dagblade – Ugeblade – Bøger
Holstebro – Telf. 2 09 48

Struer

Jernbanepersonalet anbefales –

Essa service STATION

v/ Tage Andersen
Holstebrovej 56 – STRUER
Tlf. 5 08 75
Benzin – olie – vask – smøring
Quick service

Bjerre's Bageri

Vestergade 33 – Struer – Tlf. 5 02 57
1. kl. lækkert wienerbrød og kager
Bestillinger modtages
Prøv vor spec. fødselsdagskringle

Vi kører ind til –

UNO-X

v/ Knud Erik Christensen
Hj. af Ringgade og Tårnvej. STRUER
Tlf. 5 17 21
Ekstra kr. 1,06 – UNO-X kr. 1,02
Diesel kr. 0,26. – 1. kl. service

Slagterforretningen

v/ Kaj Aggerholm
Søndergade 5 – Struer – Tlf. 5 00 17
1. kl. kød, flæsk og hjemmel. pålæg
Kvalitet i top – pris i bund!

Struer

ESSO Service

Peder Andersen
Bredgade 4 – Struer
Tlf. (078) 5 02 55

RENSERIET

Torvet 1 - STRUER - Tlf. 5 15 60
1. kl. rensning og presning
Nobel og skånsom behandling

BP service

Bredgade 12 – Struer – Tlf. 5 08 34
Benzin – olie – smøring
Quick service – Nye dæk

Købmand EJNAR LARSEN

Østergade 52 - Struer - Tlf. 5 01 71
1. kl. kolonial – konserves – vine
spirituosa samt tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe

VEEDOL SERVICE

Svend Ove Sørensen
Søndergade 31–33 – Struer
Telefon 5 14 60
Benzin – Olie – Vask – Smøring
1. kl. faglig autoreparation

Lemvig

Renseriet RIED

Østergade 7 – LEMVIG – Tlf. 2 03 79
1. kl. nobel og skånsom
behandling af tøj

Lemvig Tandteknik

J. Holmstrup
Kunstige tænder fremstilles
og indsættes
Torvet 1 - Lemvig - tlf. 2 02 45

Thisted

Det betaler sig at handle i

BRUGSEN

Torvegade 2 – THISTED – Tlf. 106

veres i en stofpose, der om aftenen hænges ned i tanken med de 35 liter vand. Næste morgen er det opløst, blandingen rores godt op, og fikserbadet er klar til brug.

Foto-konkurrence i Göteborg

Den årlige fotoudstilling og -konkurrence for jernbanepersonale under F. I. S. A. I. C.'s auspici, afholdes i Göteborg i dagene fra den 3. til 18. september 1966.

Deltageberettigede er alle vore medlemmer samt vore hustruer og børn.

Professionelle fotografer kan ikke deltage.

Sidste frist for deltagelsesansmeldelse og indsendelse af fotos og dias er den 1/7 1966. Tilmelding og begæring om deltagerregler fås ved henvendelse til fotografgruppens formand Villy Olsen, Rolf Krakesvej 50, Odense V.

Ved sidste års mesterskaber i Paris var vi desværre kun svagt repræsenterede, med kun 3 antagne billeder, men vi håber at komme stærkt igen.

Vi håber på så stor og stærk deltagelse, så vi kan vise de andre, at vi også kan være med i vognen.

Fra foreningslivet

Jernbaneorkesterstævnet i Randers

Det 13. landsorkesterstævne afholdes i år i Randers, den 14. og 15. maj. Indtil nu er anmeldt 9 orkestre.

Som noget helt nyt har arrangørerne tænkt sig at fordele lordag eftermiddagskoncerterne til nabobyerne, så beboerne der også kan få lejlighed til at høre »jernbane-musik«. Det bliver i Hobro, Mariager og Langå, hvor orkestre vil give koncerter i byen, på alderdomshjem, plejehjem og sygehuse.

Lordag aften er der kammeratskabsaften på »Jylland« i Randers.

Søndag eftermiddag den 15. maj gives der koncert af samtlige orkestre, der får 20 minutter hver, og der bliver her lejlighed

til at lytte til hornmusik såvel som harmonimusik, og mange af orkestrene er særdeles godt spillende.

Bliver det godt vejr, håber arrangørerne at kunne afvikle koncerten på friluftsscenen på Skovbakken – ellers finder koncerten sted i »Jylland«s festsal.

Fra forretningsverdenen

Storno-ordre på 8 mill. kr.

Den vel hidtil største europæiske ordre på radiotelefoner til civilt brug er netop blevet placeret i Danmark, idet Storno gennem sin hollandske agent, Koning & Hartman, har modtaget en ordre på omkring 8 millioner d. kr.

Leverancen består af et betydeligt antal bærbare sender/modtagere, de såkaldte lommestationer, der skal leveres i løbet af 1966-67.

Storno's lommestation er af ret ny dato, men den har allerede fået en del udbredelse hos offentlige myndigheder og private firmaer i en række lande. Den vejer med batteri og antenne kun 750 gram.

Personalia

Klampenborg

Trafikkontrollør O. Olsen, Rungsted, er udnævnt til stationsforstander ved Klampenborg st., hvor stfst. K. W. Hansen har søgt afsked på grund af alder (69 år).

Langå

Trafikkontrollør J. Christensen er udnævnt til stationsforstander ved Langå st., hvor stfst. N. M. Thordrup har søgt afsked på grund af alder (69 år).

Hedehusene

Trafikkontrollør K. B. Pedersen, Roskilde, er udnævnt til stationsforstander

ved Hedehusene st., hvor stfst. J. A. Jensen har søgt afsked på grund af alder (67 år).

Grindsted

Trafikkontrollør K. J. Lindbirk, Fredericia, er udnævnt til stationsforstander i Grindsted, hvor stfst. M. C. Overgaard er død (68 år).

Husum

Stationsmester P. Jensen er efter ansøgning flyttet til Husum st., hvor stfst. O. C. B. Sørensen er flyttet til Svanemøllen.

Hovedgård

Stationsmester K. A. Poulsen, Jebjerg, er efter ansøgning flyttet til Hovedgård st., hvor stfst. A. K. F. Nielsen har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Viby Sjælland

Stationsmester A. J. Skott, Kolkær, er efter ansøgning flyttet til Viby Sj., hvor stfst. K. V. Andersen, har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Dødsfald

Stationsforstander C. C. Jensen, Hjern 1931-39 og Gorlev 1939-51, 85 år.

Lokofører P. M. Bundgaard, fh. Masnedsund, 83 år.

Overportør R. P. A. Petersen, fh. Kbhvn. Gb., 81 år.

Trafikkontrollør A. G. Lassen, fh. trafik-kontoret, Solvgade, 83 år.

Jernbanepakmester G. K. Lisvad, fh. Fredericia, 80 år.

Lokofører C. K. Christensen, fh. Struer, 80 år.

Banebetjent A. Jørgensen, fh. Odense havn, 79 år.

Lokofører Hans Nielsen, fh. Fredericia, 75 år.

Værkmester A. H. Andersen, fh. cvk. Kbhvn, 75 år.

Lokofører N. S. Rohde, fh. Århus, 71 år.

Pakhusmester H. Bjerre-Andersen, Viborg, 65 år.

Deres Bank —

ESBJERG BANK

AKTIESELSKAB

— den lokale bank

R. A. V. Manufaktur

VARDE - Torvet 6 - tlf. *2 14 44

Aalborg

A/S Norvin & Larsen
ingeniør- og
entreprenørforretning
Udfører arbejder for DSB
Jernbanegade 21 - Aalborg
Telefon 12 85 99

Simonsens Frisørsalon
v/ Bjarne Simonsen
Søndergade 17, Aalborg, tlf. 13 32 30
Herre- og damefrisørsalon
1. kl. individuel behandling

Kolonialforretningen
v/ K. E. Kristensen
Christiansgade 58 - Aalborg
Telefon 12 04 25
Alt i kolonial - konserver - vine -
spirituosa - tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe

FARVELADEN
Grønlandstov 22 A - Aalborg
Telefon 13 34 66
Farver - lakker - dørmåtter -
linoleum - vinyl - rullegardiner og
voksdug
Stort udvalg i tapeter
Gode parkeringsmuligheder!

MEJERIUDSALGET
Boulevarden 44 - Ålborg
Telefon 12 53 97
1. kl.s mejeriprodukter
Brød og kager

Gå altid til fagmanden ...
WITTRUP
Hadsundvej 15, Ålborg. Tlf. 13 70 06
Reparationer - ompolstring -
omforandring.
Udvalg i tæpper - Konto oprettes.

Midtbyens Auto-Centrum
v/ Poul Larsen
Vendelbogade 3 - Ålborg
Tlf. 13 85 52
Reparation og opretning af
alle vogntyper. 1. kl. service

GYDA's Kjolesalon
Vesterbro 92 - Ålborg - Tlf. 13 64 29
Syning af al damegarderobe
Gerne store størrelser -
Specialitet: Selskabskjoler

MUSIKHUSET
Vestergade 12 . Ålborg . Tlf. 12 54 29
Stort udvalg i nye og brugte musik-
instrumenter
1. kl.s reparationsværksted

SHELL Service-station
Mylus Erichsensvej 78, Ålborg
Telefon 16 10 75
Benzin - olie - vask - smøring
Hjulabalancering - tændrør
Quick service

SPECIALFORRETNINGEN
Hjørringvej 34, Aalborg, tlf. 13 17 16
Grøn pose: pragtfuld JAVA
kr. 5,48 1/4 kg
Guld pose: Fin Columbia
kr. 4,88 1/4 kg
Hvid pose: Økonomiblanding
7,48 1/2 kg
Twilling luxus the i alle sorter
Varerne bringes overalt i by og opland

RIO VASK
Valdemarsgade 10 - Ålborg
Telefon 12 85 11
Våd-, tør- og rullevask
1. kl.s skånsom behandling af tøjet
Hentes og bringes

Kolonialforretningen
v. P. Pedersen
Louisegade 10, Aalborg. Tlf. 13 42 15
1. kl. kolonial - konserver -
vine og tobaksvarer

CRONE's Blomster
Vesterbro 73 - Ålborg. Tlf. 13 44 24
Alt i årstidens blomster
Buketter - krans - dekorationer

NORSK FISKEFARS
H. Hoff Kjeldsen
Reberbanegade 20 - Aalborg
Telefon 13 47 16
Fiskefars af friskfanget havfisk
Fiskeboller - kødboller - bagte boller
FRISKT OG BILLIGT UDEN BESVÆR

Købmand LIE
v. Holger Bach
Hobrovej 418, Skalborg. Tlf. 13 50 40
1. kl. kolonial - konserver -
delikatesser - vine og spirituosa
Stort udvalg i dybfrost-varer

Frederikshaun

ESSO Servicecenter
Jørgen Henningsen
Rimmens Alle - FREDERIKSHAVN
Tlf. (084) 2 32 20 - Åbent: 7-22

FREDERIKSHAVNS BANK
Stiftet 1891
- Byens og egnens bank -

Ejler Schou
Møbelpolstrer
Hj. af Vestergade og Hjørringvej
Frederikshavn - Tlf. 2 27 92
Alt i møbler - kvalitetsarbejde
til rimelige priser

Moderne Hushjælp
Danmarksgade 2 - Frederikshavn
Tlf. 2 29 30
Alt indenfor moderne
husholdningsmaskiner

Gælder det møbler - tæpper
eller ompolstring - så
NORDBYENS MØBLER
Niels Juelsvej 12 - Frederikshavn
Tlf. 2 33 65
1. kl. kvalitet - rimelige priser

B. MARKUSSEN
KØBMAND
Kong Christians Alle, Frederikshavn
1. kl. kolonial, konserver, vine,
spirituosa samt tobaksvarer
Spec. varer i dybrost. - Tlf. 2 25 16

KØBMAND
ARNE RØNNE
Danmarksgade 14 - Frederikshavn
Telefon 2 02 02
Kolonial - vin - delikatesser
Stort udvalg i konserver

STENVAD kager
- det store navn i SMÅkager

Baneformand W. Jensen, SNNB Horbelev, 62 år.
Overbaneformand Otto Petersen, kol. 7 Kh., 52 år.
Pakhusformand P. R. Nielsen, Vordingborg, 40 år.

BOG-anmeldelser

Traner i 66

»Ofret«, den ene af de fire Traner. Gyldendal udsendte i januar, er skrevet af den amerikanske forfatter Saul Bellow, der i efteråret vakte stor stor opmærksomhed herhjemme med romanen »Herzog«. I »Ofret« fortæller han om de rygende begivenheder, der møder den jødiske tidsskriftredaktør Asa Leventhal i nogle hede juldage i New York, da en fremmed trænger sig ind på ham og i raffineret ondskab spiller på hans svagheit og skyldfølelse.

Som Tranebog er nu også udsendt Hans Scherfigs beske roman fra besættelsestidens Danmark, »Frydenholm«, der er en selvstændig fortsættelse af »Idealister« – Den dramatiske handling udspilles omkring herregården Frydenholm, hvis forrige ejer i sin tid blev myrdet i sin historiske himmelseng.

Foruden romaner og noveller er der i Tranebøgerne udsendt et helt dansk lyrikbibliotek, der med de to ny bind »Dansk Lyrik fra Adam Oehlenschläger til Poul-Martin Møller« og »Dansk Lyrik fra Christian Winther til Holger Drachmann« belyser perioden fra Adam Oehlenschläger til Frank Jæger. De to ny bind er som de tidligere redigeret af Carl Bergström-Nielsen, og der er i udvalgene lagt vægt på at give så fyldig repræsentation som muligt af de væsentligste og mest karakteristiske digtere i perioden.

Railway Carriages in the British Isles from 1830 to 1914.

282 sider, illustreret. 16×24 cm. George Allen & Unwin Ltd., 40 Museum Street,

London WC 1. Ca. kr. 45,00.

Det er ikke så tit vi moder bøger om personvogne, i hvert fald er det normalt loko, der er blevet overbeåret i litteraturens verden. Men her er altså endelig en bog om emnet, og oven i købet en god bog. Som det fremgår af titlen, er det et bredt åremål, der behandles, og egentlig er der vel blot dette ene minus: Hvad med perioden 1914–1966 som sammenligningsgrundlag?

Men lad os ikke laste bogen for meget for dette, for emnet er i sig selv stort i denne begrænsede form, og der kommer vel en dag et supplement. Lad os blot konstatere: Bogen er fin-fin.

50 Jahre Leipzig Hauptbahnhof.

130 sider, rigt ill. Transpress, Französische Strasse 13/14, 108 Berlin 8.

Leipzigs hovedbanegård fylder 50. De studser? Det gjorde jeg virkelig også. Men forklaringen er den enkle, at byen i mange år havde flere banegårde klods op ad hinanden (som København i sin tid en hovedbanegård, en Klampenborgbanegård og en Nordbanegård). Der var en Leipzig–Dresdenbanegård, en Magdeburgerbanegård, en Thüringerbanegård, en Bayerischer und Eilenburgerbanegård, o.s.v. Det var i virkeligheden de forskellige jernbaneselskaber, der ikke kunne finde på at bygge en fælles banegård (måske fordi selskaberne kom til succesive), og som så klogeligt lagde sig klods op ad hinanden. Det er denne historie, der fortælles i 55 sider tekst og 8 sider billeder. Interessant og levende stof.

Kleine Eisenbahn ganz gross.

264 sider, ill.

Kleine Eisenbahn ganz raffiniert.

304 sider, ill.

Urania-Verlag, Salomonstrasse 26/28, Leipzig C 1. Ca. kr. 30,00 hver.

Vi præsenteres her for to dejlige bøger om modelbaner, bøger som i skitser og fotos (heraf enkelte særdeles fine i farver) giver et synsindtryk af modelbanen, der er helt enestående, og bøger som i teksten giver en masse gode råd og tips

for den der vil starte, og for den der vil fortsætte med at udbygge et allerede eksisterende anlæg.

Bøgerne er dejligt fri for de gængse almindeligheder og giver én lige netop alle de ting, vi ofte har i tankerne, men som er svære at finde.

Skandinavien.

200 sider, 250 fotos, stort format. Deutsche Buch-Gemeinschaft, Berliner Allé 6, Darmstadt. Ca. kr. 28,00.

Denne dejlige fotobog fra de fire skandinaviske lande føjer sig smukt i rækken af fotobøger om lande, som tidligere har været omtalt i »Jernbane-Bladet«, bl. a. Griechenland, Österreich, Frankreich og Deutschland.

Hvad man studser over, når man studerer en bog som denne, er, hvor smukt der egentlig er i ens eget land. Værdsætter vi egentlig rigtigt dette, eller er vi blot forblændede af det hele, fordi vi til daglig »vader« rundt i skønheden: Skoven er skjult for os af bare træer!

Konrad Adenauer.

208 sider, 270 fotos, 21×25 cm. Deutsche Buch-Gemeinschaft, Berliner Allé 6, Darmstadt. Ca. kr. 25,00.

Konrad Adenauer har nok været en stor mand for Tyskland, men er det nu alligevel ikke lidt for meget persondyrkelse at lave en sådan bog om ham. Og så udelukkende om Adenauer? Der levnes ikke andre megen plads på billederne eller i teksten.

Specielt bemærkelsesværdigt er det endvidere, at perioden 1933–1945 helt forbigås i billeder og kun har 2 (to) sider i teksten. Det er nok et kedeligt kapitel i tysk historie, men da forhåbentlig ikke i Adenauers? Men måske var det for »beskeden« af ham blot at lade sig »afsætte« og derpå i fred og ro nyde de trange år bag klostermure og ellers i privatlivets hygge.

Im Schatten der Siege.

351 sider. Deutsche Buch-Gemeinschaft, Berliner Allé 6, Darmstadt. Ca. kr. 14,00.

Bogens forfatter, Hans Killian, var i 2 år chefkirurg ved 16. tyske armé under

KUL - KOKS - OLIE

1/2 Christiansholms Fabriker
Nyhavn 4 - København K

NORDELEKTRO $\frac{A}{S}$

MOTORER - DYNAMOER - REPARATIONER

København:	Landskronagade 56	Tlf. Ryvang (01)(68) 80 50
Aalborg:	Strandvejen 31	Tlf. (08) 12 45 33
Aarhus:	Absalonsgade 31	Tlf. (061) 3 22 00
Frederikshavn:	Danmarksgade 20	Tlf. (084) 2 12 38
Hjørring:	Vendelbogade 6	Tlf. (089) 1 19 95
Odense:	Kochsgade 5	Tlf. (09) 12 43 01

FABRIKSINSTALLATIONER & AUTOMATISKE ANLÆG

Ruslandsfelttoget, og gennem hans pen får vi et rystende indblik i det liv, et feltlazaret byder på. Det er en menneskelig historie, der her fortælles, og via denne får vi indtryk af de fejl, der blev begået i krigen og hvilke skæbnesvangre følger disse fejlpositioner fik for den menige.

Bogen er sobert skrevet, fri for romantik og ganske nogtern.

jas.

1b V. Andersens bøger

Foranlediget af en række forespørgsler til A/S Ynico vedrørende disse bøger om danske privatbaner skal det herved oplyses, at bøgerne endnu kan købes hos A/S Ynico, Mynstersvej 12, København V. eller bestilles hos boghandlerne. Priserne er: Kolding Sydbaner 1911-1948 kr. 21,75. Langelandsbanen 1911-1962 kr. 24,75 og Kolding-Egtved Jernbane 1898-1930 kr. 24,75.

S-togs studie

Forst og fremmest lader det sig konstatere i S-togene, at vi mennesker afskyr hinanden. Sæt Dem i toget i Holte på et tidspunkt uden for myldretiden. De er den første i kupéen. De sætter Dem i en krog. Når den næste passager kommer ind - sætter han sig så ved siden af Dem, sådan som han ville gøre det, hvis vi

mennesker satte pris på hinandens selvskab? Nej, han sætter sig i det modsatte hjørne, så modsat som det overhovedet kan blive. Passager nummer tre sætter sig i midten. Nummer fire ser forvildet ud ved ankomsten, for nu er den ved at være gal - han kan ikke komme væk fra alle. Måske vælger han at blive uden for i strop-afdelingen. Hvis han ikke gør det, så tager han i hvert fald en bænk, hvor der ikke sidder nogen i forvejen. Og så fremdeles. Dermed er det bevist, at vi mennesker - det vil sige S-togspassagerer, bevidst prøver at komme så langt væk fra hinanden som muligt.

De svære ord

- Det var dog pudsigt, at vi lige skulle træffe Dem, som vi netop går og taler om!

- Så-åh!? - Hvad har De dog at sige om mig?

- Ja - det var faktisk noget, vi begge manglede ord for!

Igen det relative

- Jamen dreng dog! Du er jo den ringeste af alle klassens 20 elever!

- Det er også uheldigt, at vi er blevet så mange! Men det kunne da have været værre!

- Så-åh? - Hvordan?

- Jo, hvis vi nu havde været 30 i klassen!

Et svært valg

Kræn Madsen var gået til lægen, fordi det var galt med synet. Lægen spurgte ham ud, og Kræn måtte indrømme, at han var hård til flasken.

- Tja, sagde lægen, der er kun to muligheder: enten opgiver De brændevinen, eller også mister De synet. Nu kan De selv vælge!

Kræn grundede lidt, og så svarede han:

- Mon én ikke efterhånden har set det meste?

Hos lægen

- Ah doktor, jeg er så deprimeret, at jeg gerne kunne tage livet af mig.

- Nej, men kæreste menneske, lad dog mig ordne den sag.

Pris ingen lykkelig,

for han ligger i sin grav, sagde den vise Solon for 2600 år siden og tilføjede, thi alle Quinder er ens! - Men mon dog den sidste sandhed også gælder i dag?

- Absolut ikke, sagde ægteskabsbureauet, for se blot hvor mange, der skifter dem ud!

- Jamen, indvendte så en færdselsbetjent, intet menneske kan afvikle det mylder helt perfekt og fejlfrit, så det er nok mere end sandsynligt, at en hel del får den samme igen - uden at opdage det. - Og så har Solon vel ret ... ikke?

Aphorisme.

Der må altid være en kant, hvis denne da ikke tilfældigvis netop skulle være vakkant!

Tørre sandheder fra en tørstig

- Jeg kan godt høre, at du griner, når du siger velfærdsstat, for sikke tider! Ja, hvad mener du, lige meget hvor man henvender sig, så tilbyder de sgu kun arbejde, næh, i gamle dage, du ... hvad?

Short story

- Fat dig i korthed! stønnede den fortravlede mand, men hvad skal vi have at spise og hvad fejler drengen?

- Hvidkålssuppe og røde hunde!

Trist konstatering

- Ved du hvad, hans nye kone ligner jo en gammeldags kokkepige!

- Ja, og det er fortvivlende meget værre ... hun kan slet ikke lave mad!

Nyt fra fronten

Smuglerierne flourer som aldrig for - fortæller man ved grænsen. Det er nu damerne, og det drejer sig særlig om gummi- og knøjern- og lignende, der kan erstatte kagerullen, som jo er forsvundet fra kokkenerne og opbevares på museerne ... hvor der forøvrigt passes godt på dem.

Og så var der ...

ekspeditionslederen, der mente, at mulighederne for at sætte penge til ved ekspeditionen var større, jo større den faste kassebeholdning var!

Støt BONUSTANKEN	Brug BONUSBANKEN
Bankbog 12 mdr. opsigelse .. 9 %	
Checkkonto..... 3 %	
Foruden rente fordeles halvdelen af bankens nettooverskud som BONUS blandt indskyderne. Giro 5010 - Telf. HERNING (071 1) 1144	

Vagn Bech Petersen
Værktøj - Slibematerialer
Skovgårdsgade 2 ÅRHUS C. - telf. 3 61 10

Aarhus

Vaskeriet DANMARK

Fredericiagade 33, Århus. Tlf. 2 61 85
Alt vaskes og stryges
Rullevask kr. 2,30 pr. kg
Vi henter og bringer – når blot
De ringer

Tobaksforretningen

v/ N. Wenstrup
Skovvejen 48, AARHUS. Tlf. 3 22 13
Alt i tobak – vine – spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Gælder det brugte køleskabe –
fryseboxe – vaskemaskiner –
støvsugere ... så

ARNE E.

Paradisgade 11, Århus C. Tlf. 3 69 09
Spec.værksted for støvsugere –
køleskabe

Vi handler i – MEJERIUDSALGET

v. K. G. Pedersen
Marstrandsgade 3, Århus. Tlf. 2 47 81
1. kl. mejeriprodukter
Brød – øl – sodavand

Lisager

SCT. PAULS KIRKEPLADS

TLF. AARHUS 2 17 24

Blomster til alt – overalt

Salon „HANNE“

v. Mary Ann Roed
Odensegade 9, Århus. Tlf. 2 83 80
1. kl. moderne hårpleje ...
Velplejet hår gi'r velvære.
God faglig betjening

Slagter Hoffmann's Eftf.

Niels Erik Sørensen
Peter Fabersvej 41, Århus. Tlf. 6 66 75
Kun 1. kl. kød – flæsk og pålæg
Alt pålæg og salater er hjemmelavet.
Køb det bedste! Det gør vil

WILLEMOES KIOSKEN

v. Jens Clausen
Willemoesgade 45, Århus. Tlf. 6 63 98
Aviser – ugeblade og telegrammer
bringes overalt
Kiosken er åben kl. 7–21.

TOBAKSHANDELEN

v. M. Häuser Petersen
Thunøgade 1, Århus. Tlf. 2 74 57
Stort udvalg i cigarer – tobakker –
vine, spirituosa samt rygeartikler

„Chokoladehuset“

v. Anne Grethe Pedersen
Lille Torv 4 – Århus. Tlf. 3 02 76
Alt i chokolade og konfekture.
Spec. gaveæsker.

Aarhus opland

Følg Gulf Strømmen til
GULF Service
v/ J. Rasmussen
Silkeborgvej 304 – Åbyhøj
Tlf. 5 85 99
Benzin – olieskift – smøring
Stort veludstyret selv-vaskeplads
Alt i auto-udstyr til rimelige priser

MÆLKEFORSYNINGEN

Erling Sørensen
Brabrand – Tlf. 6 00 70
1. kl.s mejeriprodukter

Grenaa

Jørgen Schmidt

Snedkermester
Kannikegade 16, Grenå – Tlf. *2 12 66
Møbler og ligkister

Aktieselskabet
Fællesbageriet
Grenå - tlf. 2 13 31

Støvring

Støvring Auto-Lak

v/ Erling Jensen
Viborgvej 10 – Støvring
Tlf. (08) 37 12 01
Med vort helt moderne udstyr og
ved brug af de bedste materialer
kan vi give Dem den bedste betjening!

HAGELUND MØBLER

Viborgvej 50 (hovedvej A 13)
STØVRING – Tlf. (08) 37 13 81
Kvalitetsmøbler til rimelige priser

Brande

Brande Sogns Spare- og Laanekasse

Kontortid 10–12 og 14–16
Fredag tillige 19–20
Telf. *65

Clausen Hansen

Handelsgartner
Storegade 44 - Tlf. 160
Brande

Bramminge

Bramminge Boghandel

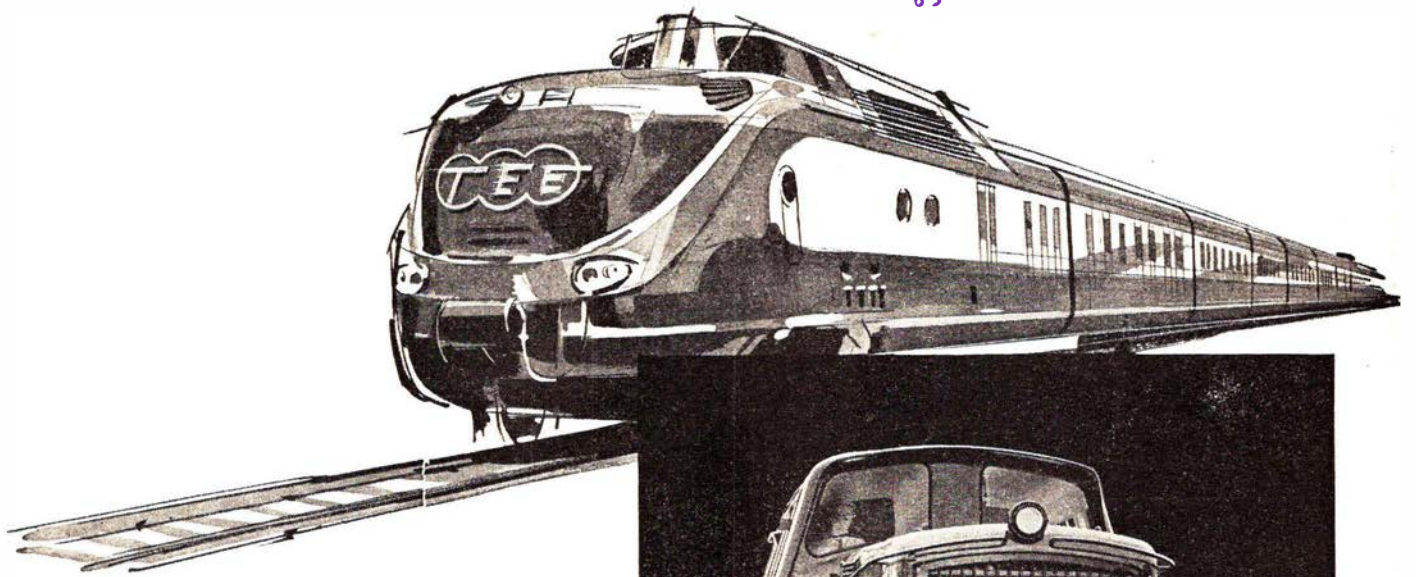
Bent Schack
Storegade 13 - Bramminge
Telf. 7 30 61

AARS MØBELMAGASIN

v. Frejlev Christensen
Himmerlandsgade 62 – ÅRS
Telefon 2 15 25
Møbler – Tæpper – madrasser
ligkister og ligsenge
Leverer også på sygehusene.

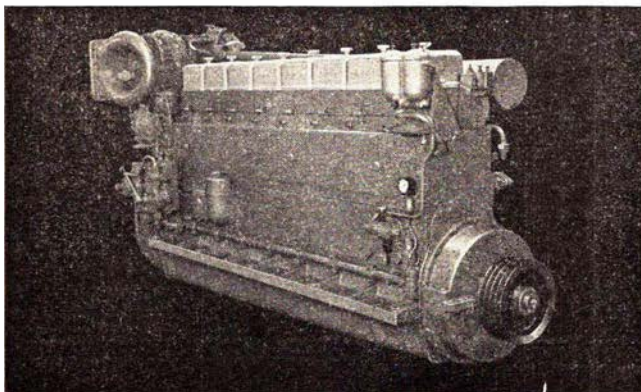
Kirstine Jensen

TANDTEKNIK
Storegade 2 – BJERRINGBRO
Tlf. 8 12 24 47

M·A·N

LEVERER

DIESELMOTORER
MOTORTOG
SPECIALVOGNE

TIL

jernbanedrift

MASCHINENFABRIK AUGSBURG - NÜRNBERG AG - WERK AUGSBURG

Repræsentant i Danmark

PROTECHNICO ¼

VESTER FARIMAGSGADE 1 - KØBENHAVN V. - TELEFON MINERVA (0154) 2062